

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ"ปรับปรุงต้นฉบับการวิจัย เรื่อง องค์กรอาชญากรรม:
ผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงและมาตรการป้องกัน
และปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ" ฉบับย่อ

โดย นายวันชัย รุจนวงศ์

พฤษภาคม พ.ศ 2549

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ"ปรับปรุงต้นฉบับการวิจัย เรื่อง องค์กรอาชญากรรม:
ผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงและมาตรการป้องกัน
และปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ" ฉบับย่อ

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นายวันชัย	รจนวงศ์	กระทรวงยุติธรรม
2. นางสาวสายฝน	จันทะพรม	กระทรวงยุติธรรม

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาองค์กรอาชญากรรมเป็นปัญหาของประเทศไทยมาเป็นเวลานานควบคู่กับการทุจริตและคอร์รัปชัน และเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมไปตามยุคสมัย จากลักษณะที่เป็นกลุ่มแก๊งโจรที่ไม่ซับซ้อนในอดีต ในปัจจุบันองค์กรอาชญากรรมได้พัฒนากระบวนการดำเนินการไปอย่างเป็นระบบและมีความซับซ้อนมากขึ้น ทำอันตรายแก่สังคมมากขึ้น และมีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ความเสียหายที่องค์กรอาชญากรรมก่อให้เกิดขึ้นกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของไทยมีมูลค่ามหาศาลยากที่จะประเมินออกมาได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเท่าใด มีคำกล่าวที่น่าสนใจว่า "หากประเทศไทยแก้ปัญหาองค์กรอาชญากรรมและคอร์รัปชันได้ปัญหาอื่นจะไม่ยากที่จะแก้ไข" เนื่องจากทั้งสองปัญหานี้เป็นปัจจัยที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไทยไม่มีประสิทธิภาพ

ในอดีตประเทศไทยไม่ได้ให้ความสนใจมากนักในการสร้างกระบวนการทางกฎหมายเพื่อใช้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเพราะผู้รักษากฎหมายและผู้มีอำนาจไม่สามารถและมักจะเลือกใช้กระบวนการนอกระบบในการจัดการกับองค์กรอาชญากรรม ซึ่งมีปัญหาในเรื่องดุลพินิจการเลือกใช้วิธีการดังกล่าวอยู่เสมอแต่เมื่อได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันซึ่งมีบทคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างกว้างขวาง ทำให้วิธีการดังกล่าวเป็นเรื่องพื้นสมัย เป็นเรื่องที่ประชาชนไม่ไว้วางใจเพราะอาจนำมาใช้กับประชาชนผู้บริสุทธิ์และเป็นที่ดำเนินคดีของสังคมระหว่างประเทศในเรื่องสิทธิมนุษยชนอีกด้วย ดังนั้นการสร้างและใช้วิธีการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่พึงประสงค์และเป็นความเร่งด่วนเพื่อให้ประเทศไทยเป็นนิติรัฐ (legal state) ซึ่งใช้หลักกฎหมายในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นแนวทางที่ถูกต้องและยั่งยืน ในการใช้กระบวนการทางกฎหมายแก้ปัญหาองค์กรอาชญากรรมต้องอาศัยการศึกษาวิจัยที่ละเอียด ครอบคลุมโดยศึกษาจากประเทศต่างๆ ที่มีประสบการณ์ในการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมมาช้านาน รวมทั้งการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศของสหประชาชาติ คือ อนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งเป็นการระดมสมองผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลกมาจัดทำเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายไทยโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความเข้ากันได้กับระบบและบริบทของกฎหมายไทยจากแนวทางของงานวิจัยนี้ได้เข้าเสนอแนะที่ค่อนข้างครบถ้วนและครอบคลุม

เนื่องจากประเทศไทยได้เป็นหนึ่งในกว่าร้อยสี่สิบประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และมีพันธกรณีที่จะต้องแก้กฎหมายให้สอดคล้องและสามารถดำเนินการต่างๆ ที่เป็นบทบังคับในอนุสัญญาซึ่งจะมีผลให้ประเทศไทยสามารถให้สัตยาบันอนุสัญญาฯ ได้ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการในการแก้กฎหมายดังกล่าว จึงเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะแก้กฎหมายในเรื่ององค์กรอาชญากรรมอย่างเป็นระบบ ผลงานชิ้นนี้น่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากในกระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว

คำนำ

องค์กรอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในประเทศ และ ที่ดำเนินกิจกรรมข้ามชาติล้วนแล้วแต่สร้างปัญหาและความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับประเทศไทย โดยส่งผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน ต่อการปกครองของรัฐ และ ต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมทำลายทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหากไม่หาทางกำจัดหรือควบคุมกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมจะทำให้ประเทศเสียหายเกินกว่าที่จะแก้ไขได้ และที่สำคัญจะเป็นตัวขัดขวางการพัฒนาในด้านอื่นๆซึ่งจะส่งผลให้สังคมไทยล้าหลังไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ เนื่องจากการแข่งขันในเวทีโลกปัจจุบันคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ความเข้มแข็งทางด้านสังคม และทางเศรษฐกิจของทั้งสังคมในชาตินั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแต่ละประเทศ

ข้อมูลส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้ได้มาจากงานวิจัยชุดโครงการ"การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ" ซึ่งผู้เขียนเป็นหัวหน้าคณะวิจัย และชุดโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ผู้เขียนหวังว่าผลงานชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้เป็นคู่มือหรือการค้นคว้าหาความรู้ในการแก้ไขกฎหมายทุกฝ่ายและในการแก้ปัญหาองค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าและสามารถแข่งขันในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

นายวันชัย รุจนวงศ์

10 /พฤษภาคม/ 2549

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

บทคัดย่อ..... ก - ฉ

บทที่ 1 สภาพปัญหา ผลกระทบ และมาตรการในการป้องกันและปราบปราม

องค์กรอาชญากรรมของไทย.....	1
ความหมายขององค์กรอาชญากรรม.....	1
สภาพปัญหาขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย.....	3
ผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากองค์กรอาชญากรรม.....	4
มาตรการและประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม.....	8

บทที่ 2 มาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

ขององค์การระหว่างประเทศและต่างประเทศ.....	13
มาตรการขององค์การสหประชาชาติ.....	13
มาตรการของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	19
มาตรการของประเทศอื่นๆ.....	26

บทที่ 3 มาตรการต่างๆ ในการเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันและปราบปราม

องค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย.....	35
กฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ.....	35
กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	36
การป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม.....	37
การสร้างวัฒนธรรมขัดขวางกระบวนการยุติธรรม.....	38
มาตรการในการคุ้มครองพยานและผู้เสียหาย.....	38
การดักฟังและการใช้เครื่องมืออื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน.....	40
การใช้การต่อรองรับสารภาพเพื่อให้ได้ผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการใหญ่.....	40
การใช้สายลับและการคุ้มครองสายลับ.....	41

การใช้มาตรการในการควบคุมการขนส่งสิ่งของที่ผิดกฎหมาย.....	42
การใช้โทษปรับเป็นการลงโทษองค์การอาชญากรรมที่กระทำความผิด.....	43
มาตรการการลงโทษนิติบุคคลที่กระทำความผิด.....	44
การใช้มาตรการทางภาษีอากรลงโทษองค์การอาชญากรรม.....	44
การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน.....	45
การส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	46
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	49
บทสรุป.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	59

โครงการย่องานวิจัยส่วนบุคคล

บทที่ 1. สภาพปัญหา ผลกระทบ และ มาตรการในการป้องกันและปราบปราม องค์กรอาชญากรรมของไทย

1.1 ความหมายของคำว่าองค์กรอาชญากรรม

ก่อนเดือนธันวาคม พ.ศ. 2543 คำนิยาม คำว่า “องค์กรอาชญากรรม” นั้น แต่ละประเทศกำหนดค่านิยามที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในวงการของผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมร่วมกันและ ทำให้เกิดปัญหาความไม่ลงรอยกันในการจัดว่าอาชญากรรมประเภทใดเป็นองค์กรอาชญากรรม

องค์การสหประชาชาติ จึงได้จัดการประชุมภาคีสมาชิกเพื่อร่าง อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะเป็นองค์กรระหว่างปี พ.ศ. 2542-2543 และได้จัดให้ประเทศภาคีสมาชิกลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวในเดือนธันวาคม 2543 อนุสัญญาได้ให้คำจำกัดความของ “องค์กรอาชญากรรม” ว่า

“ องค์กรอาชญากรรม” หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้างของบุคคลสามคน หรือ มากกว่าที่ดำรงอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งและที่มีการประสานการดำเนินงานระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายในการกระทำอาชญากรรมร้ายแรงหนึ่งอย่างหรือมากกว่าหรือในการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

นอกจากนิยามหลักนี้แล้ว อนุสัญญาฯ ยังมีคำนิยามที่อธิบายคำนิยามนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอีก คือ

“ อาชญากรรมร้ายแรง” หมายถึง กระทำการที่เป็นความผิด ซึ่งสามารถลงโทษโดยการทำให้สูญเสียเสรีภาพขั้นสูงสุดเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ปี หรือ โดยโทษที่รุนแรงกว่า

“กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้าง” หมายถึง กลุ่มที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นด้วยความบังเอิญ เพื่อกระทำความผิดโดยทันใด และ ไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างเป็นทางการ ไม่จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องของการเป็นสมาชิกหรือมีโครงสร้างที่พัฒนาแล้ว

ปัจจุบันนี้มีประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาฯแล้ว 147 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วยซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องใช้คำนิยามอันเดียวกัน ดังนั้นคำนิยาม “องค์กรอาชญากรรม” จึงเป็นคำนิยามสากลที่มีความชัดเจนและเป็นคำนิยามที่กำหนดโดยกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งจะให้ความสับสนในเรื่องความหมายหรือการจัดประเภทว่าอะไรเป็นหรือไม่เป็นองค์กรอาชญากรรมหมดไป และ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามมากขึ้น

1.2 ลักษณะขององค์กรอาชญากรรม

คุณลักษณะขององค์กรอาชญากรรม องค์กรอาชญากรรมจะมีการจัดรูปแบบการกระทำ ความผิดอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงและแบ่งหน้าที่ในการทำงานกัน ปกปิดการดำเนินการเป็น ความลับและมีการใช้อิทธิพลทั้งทางด้านการเงินและความรุนแรงเพื่อให้การกระทำผิดได้ผลรวมทั้งการ หลบเลี่ยงการตรวจสอบจับกุมของเจ้าหน้าที่ ใช้อิทธิพลข่มขู่ หรือ ฆ่าพยาน ดิดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้ ความช่วยเหลือในการกระทำความผิดและให้หลุดพ้นความผิด

1. องค์กรอาชญากรรมที่มีมาแต่ดั้งเดิม เช่น อั้งยี่ มาเฟีย ยาภูเขา ไทรแอตส์
2. องค์กรอาชญากรรมรุ่นใหม่ เช่น กลุ่มองค์กรอาชญากรรมโคลัมเบีย , กลุ่มองค์กรอาชญากรรมรัสเซีย , กลุ่มค้ายาเสพติดของขุนสำ , กลุ่มว้าแดง , กลุ่มยาเสพติดอาฟกานิสถาน

1.3 ความแตกต่างระหว่างองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมปกติ

การดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมปกติมีความแตกต่างกัน ดังนี้

ลักษณะ	อาชญากรรมปกติ	องค์กรอาชญากรรม
1. ผู้กระทำความผิด	- ผู้กระทำความผิดมีคนเดียวหรือหลาย คนแต่ร่วมกันกระทำความผิดครั้งเดียว ไม่มีการจัดตั้งไม่มีการควบคุมหรือ ตรวจสอบกันอย่างเข้มงวด มักจะไม่ สลับ ซับซ้อน	- ผู้กระทำความผิดมีหลายคน แบ่ง หน้าที่กันรับผิดชอบ ปกปิดการ ติดต่อสื่อสาร มีระบบการควบคุมอย่าง เคร่งครัด ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะ เป็นลูกน้องระดับล่าง (Street Level) แต่ผู้ บงการใหญ่จะอยู่เบื้องหลัง ผู้ลงมือทำผิด กับผู้เป็นหัวหน้าหรือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์แท้จริงจากการ กระทำความผิดเป็นคนละคนกัน
2. พฤติกรรมในการกระทำ ความผิด	- ไม่มีความสลับซับซ้อนอาจ มีการแบ่ง งานกันทำแต่ไม่ซับซ้อนไม่มีการจัด โครงสร้าง การพรางการกระทำความผิด มักไม่แน่นอน	- มีพฤติกรรมการกระทำความผิดเป็น กระบวนการซับซ้อนมีการจัดลำดับขั้น ของบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดไว้เป็น ชั้นๆรู้จักคุ้นเคยกันเฉพาะบุคคลที่ตนเอง ติดต่อการสื่อสารจะใช้ระบบการสื่อสาร ในทางลับหรือใช้รหัส รักษาความลับอย่าง เคร่งครัดหากผิดพลาดจะได้รับการลงโทษ จากองค์กรอย่างรุนแรงมีระบบควบคุม และจัดการกับบุคคลที่เป็นภัยต่อองค์กร อย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการซัดทอด

สภาพปัญหาขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่อจัดการกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอย่างชัดเจนและจริงจัง กฎหมายที่มีอยู่เดิมล้วนถูกบัญญัติขึ้นเพื่อจัดการกับอาชญากรที่เป็นปัจเจกบุคคล ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะ จะมียกเว้นก็เฉพาะกฎหมายบางมาตรา เช่น กฎหมายอาญาบทที่ว่าด้วยอั้งยี่ องค์กรอาชญากรรมจึงสามารถใช้ช่องว่างของกฎหมาย การคอร์รัปชัน การใช้อิทธิพลและการข่มขู่ผู้เสียหายและพยานเพื่อหลบเลี่ยงกฎหมายได้ และไม่เกรงกลัวการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ

รูปแบบการเจริญเติบโตขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยส่วนใหญ่เริ่มต้นมาจากการกระทำความผิดเล็กน้อยแล้วขยายตัวไปกระทำความผิดอย่างอื่นที่ได้ผลกำไรมากกว่า สร้างบารมีสะสมสมัครพรรคพวก ใช้การติดสินบนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนของที่ขาดจรรยาบรรณอาศัยโอกาสและอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ร่วมขบวนการหรือกระทำการเอื้อประโยชน์ตอบแทน พยายามซื้อสื่อมวลชนเพื่อปกป้องธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตนเองและโจมตีผู้อื่น ตลอดจนพยายามเข้ามีส่วนร่วมในการเมืองทุกระดับองค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยนี้มีรูปแบบลักษณะที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “เจ้าพ่อหรือผู้มีอิทธิพล”

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงมีนโยบายการปราบปรามผู้มีอิทธิพลโดยได้ระบุความหมายของผู้มีอิทธิพลและพฤติกรรมไว้ในคำสั่งที่ 139/2546 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 ว่า

ผู้มีอิทธิพล หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำรงตนด้วยการกระทำการด้วยตนเอง หรือ ใช้จ้างวาน สนับสนุนการกระทำการใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย ซึ่งโดยปกติพฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดอาญาอยู่แล้ว แต่ผลของการกระทำนั้นเป็นการก่อกวนส่่งผลกระทบในวงกว้างต่อสังคม ก่อให้เกิดความรำคาญ ความเสียหาย ความหวาดกลัว หรือ การสร้างเครือข่าย ขยายผล ซึ่งบ่อนทำลายเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือ ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

พฤติกรรมที่เข้าข่ายผู้มีอิทธิพลที่สำคัญ ได้แก่

1. ผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. ผู้มีอิทธิพลในการฮั้วประมูลและขัดขวางการเสนอ/แข่งขันราคาในการประมูลงานของทางราชการ
3. ผู้มีอิทธิพลที่เรียกรับผลประโยชน์จากกิจกรรมจากรถยนต์ และ รถรับจ้างผิดกฎหมาย
4. ผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากโรงงาน ร้านค้า สถานบริการ และ สถานประกอบการต่างๆ
5. ผู้มีอิทธิพลที่ลักลอบขนสินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน น้ำมันปาล์มเถื่อน บุหรี่/สุราเถื่อน และรับไถ่เปลี่ยนการนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย

6. ผู้มีอิทธิพลที่ลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน โต๊ะพนันบอล หว่ยใต้ดิน จับยี่กี ตู้ม้า ตู้จักรไฟฟ้า ผิดกฎหมาย
7. ผู้มีอิทธิพลค้าหญิงและเด็ก บังคับค้าประเวณีโสเภณีเด็ก
8. ผู้มีอิทธิพลลักลอบนำคนเข้า-ออกและอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย
9. ผู้มีอิทธิพลซื้อโกงหลอกลวงประชาชนไปทำงานต่างประเทศ
10. ผู้มีอิทธิพลหลอกลวงต้มตุ๋นนักท่องเที่ยว
11. ผู้มีอิทธิพลมือปืนรับจ้าง
12. ผู้มีอิทธิพลรับจ้างทวงหนี้ด้วยการข่มขู่หรือใช้กำลัง
13. ผู้มีอิทธิพลลักลอบค้าอาวุธ
14. ผู้มีอิทธิพลที่บุกรุกที่ดินสาธารณะ และ หรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
15. ผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากการรับไต่เถลี่ยหรือคุ้มครองการกระทำผิดบนเส้นทางหลวงและหรือทางสาธารณะ

ดังนั้นการที่รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พินดำรวทโททักษิณ ชินวัตร ประกาศนโยบายและดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพล จึงมีผลเป็นการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม เพียงแต่เป้าหมายในการปราบปรามยังจำกัดอยู่เพียงในฐานะความผิดสิบห้าประเภทไม่ครอบคลุมความผิดอื่นที่เข้าข่ายองค์กรอาชญากรรมตามความหมายของอนุสัญญาฯ ที่อยู่นอกเหนือจากสิบห้าประเภทที่ประกาศไว้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้มีอิทธิพลในความหมายของคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 139/2546 ก็คือองค์กรอาชญากรรมที่ปฏิบัติการในประเทศไทยนั่นเอง ไม่ว่าจะทำกิจกรรมในประเทศหรือข้ามชาติ

ผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากองค์กรอาชญากรรม

ผลกระทบขององค์กรอาชญากรรม นั้นมีมากมาย แผ่ขยายไปทั่วทุกซอกมุมของสังคมและมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน สามารถแยกพิจารณาได้เป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านความมั่นคงและรายได้ของรัฐ ผู้นำองค์กรอาชญากรรมกลายเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน ด้านสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือด้านการเมือง ซึ่งทำให้ประเทศชาติเสียหายอย่างร้ายแรงผลของกิจกรรมองค์กรอาชญากรรมดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการพัฒนาประเทศโดยรวม และเป็นผลให้ความมั่นคงของประเทศเสียหายและถูกทำลายไปอย่างต่อเนื่อง

1. ผลกระทบด้านสังคม

องค์กรอาชญากรรมซึ่งเข้าข่ายค่านิยมของอนุสัญญาฯ ในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายพวกหลายกลุ่ม ทำกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหลากหลายประเภท เช่น การค้ายาเสพติด การค้ำมนุษย์ การค้าประเวณี การเก็บค่าคุ้มครอง การค้าของผิดกฎหมาย ฯลฯ องค์กรเหล่านี้มีการจัดระเบียบภายในองค์กรทั้งอย่างเป็นระบบ มีเครือข่ายอิทธิพลกว้างขวาง มีการประสานงานในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

จังหวัด ถึงระดับประเทศโดยเฉพาะทางการเมือง และ ยังเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เครือข่ายดังกล่าวมี ตั้งแต่ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น นักการเมือง ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ครู พ่อค้า และบุคคลที่มีสถานะทางสังคม ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อม โดยรู้ว่าเป็นกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม หรือเป็นผู้ได้รับประโยชน์และเอื้อประโยชน์ต่อองค์กรอาชญากรรมในลักษณะเครือข่ายต่างตอบแทน เป็นต้น

การดำเนินงานของขบวนการเหล่านี้มีหลากหลายรูปแบบเช่นกัน องค์กรระดับล่างที่ไม่ซับซ้อน หรือระดับลูกน้องจะทำกิจกรรมที่ผิดกฎหมายโดยตรง ระดับผู้นำขององค์กรมักจะไม่ได้ทำแต่กิจกรรมที่ผิดกฎหมายเท่านั้น แต่จะทำธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายควบคู่กันไปด้วย เพื่อใช้เป็นกิจกรรมบังหน้าธุรกิจที่ผิดกฎหมายและการฟอกเงินที่ได้มาจากธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ทำให้คนเหล่านั้นสามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างสุขสบายโดยอ้างว่าเป็นเงินมาจากธุรกิจที่ถูกกฎหมาย รวมทั้งการแสดงตัวเป็นนักบุญบริจาคเงินในวงการกุศลต่างๆ โดยเฉพาะการบริจาคเงินที่ทำให้สมาชิกองค์กรอาชญากรรมได้เข้าใกล้ชิดนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐผู้มีอำนาจ ทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเปิดเผย ในลักษณะที่เป็นนักธุรกิจใจบุญ ผู้ทำธุรกิจถูกกฎหมายบังหน้า ด้วยอิทธิพลและอำนาจเงินของสมาชิกองค์กรอาชญากรรมทำให้คนเหล่านี้ได้รับการยอมรับและมีหน้ามีตาในสังคมได้รับการยอมรับจากบุคคลชั้นนำและประชาชนทั่วไปอีกด้วย ซึ่งเป็นค่านิยมในสังคมไทยยุคที่ให้ความสำคัญกับวัตถุ ให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีอำนาจและเงินทอง แนวความคิดดังกล่าวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมจรรยาและก่อให้เกิดแบบอย่างการสร้างตัวให้เป็นที่ยอมรับในสังคมด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย

นอกจากนี้ธุรกิจผิดกฎหมายหลายประเภทก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทำลายทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะทันทีทันใด เช่นการรับจ้างฆ่าคน หรือการทำลายอย่างช้าๆ แต่ต่อเนื่อง เช่น การค้ายาเสพติด เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2540-2545 ยาเสพติดได้ระบาดไปถึงประชาชนเกือบทุกประเภท ทุกสาขาอาชีพ รวมทั้ง นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่ติดยาเสพติด ต้องเป็นภาระของครอบครัวและสังคม บุคคลจำนวนมากที่เป็นผู้มีอนาคตแต่เมื่อพลังพลาดติดยาเสพติดต้องกระทำผิดกฎหมายเพื่อหาเงินมาเสพยาเสพติด หรือต้องขายยาเสพติดเพื่อให้ได้เสพยาและต้องมาอยู่ในเรือนจำ

จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมในด้านการค้าหญิงและเด็กส่งผลกระทบต่อทางสังคม ทำให้สังคมเสื่อมทรามและ การซื้อและขายบริการทางเพศเป็นเรื่องปกติในสังคม และเห็นว่าการหาเงินจากการค้าประเวณีเพื่อใช้ในการหาสิ่งฟุ่มเฟือยและเที่ยวเตร่เป็นเรื่องธรรมดา หญิงและเด็กรวมทั้งเด็กชายวัยรุ่นเต็มใจทำงานให้บริการทางเพศมากขึ้นรวมทั้งการเดินทางไปค้าประเวณียังต่างประเทศด้วยความสมัครใจ แตกต่างจากอดีตที่ส่วนใหญ่เป็นการหลอกลวงมาบังคับค้าประเวณี การดำเนินกิจกรรมอีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน ได้แก่การลักลอบนำคนต่างด้าวเข้าเมือง เพื่อการค้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่องค์กรอาชญากรรมจะนำแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยไม่ได้ผ่านขั้นตอนตามกฎหมาย

กระบวนการยุติธรรมไทยมีปัญหาเรื่องความร่วมมือและการรวมกำลังของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อปราบปรามองค์กรอาชญากรรมไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุการณ์และประวัติศาสตร์ในอดีตชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งกระบวนการติดอยู่กับความยึดถือโครงสร้างเชิงอำนาจ ไม่รวมมือกันเท่าที่ควร มีการทำงานแบบแยกส่วน ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน หวงแหนอำนาจหน้าที่ ไม่อยากให้หน่วยงานอื่นเข้ามาก้าวล้ำ และไม่ชอบการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในลักษณะเป็นทีม ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาในลักษณะที่เน้นโครงสร้างเชิงอำนาจในอดีตมาจนปัจจุบัน ทำให้ความพยายามแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยเฉพาะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งมีโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินคดีที่ซับซ้อนหรือผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพลหรือองค์กรอาชญากรรมถูกอิทธิพลทางความคิดของหน่วยงานที่ยึดติดกับโครงสร้างเชิงอำนาจ ที่ขัดแย้งกันจนเกิดความล่าช้าไม่สามารถแก้ไขได้ทันกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

2. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้อิทธิพลที่ไม่ชอบเอื้อต่อการทำธุรกิจของตนเองและพวกพ้อง ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมายหรือที่ถูกกฎหมายก็ตามนั้นมีผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งด้านบวกและด้านลบผลกระทบทางด้านบวกที่มองเห็นได้เช่นทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบทางด้านลบนั้นส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงมากกว่าหลายเท่า

ผลกระทบด้านบวก

การศึกษากิจกรรมผิดกฎหมายในหลายประเทศ พบว่าธุรกิจเหล่านี้เป็นแหล่งสร้างและจ้างงานขนาดใหญ่ และยังส่งผล ต่อการขยายตัวของธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร หรือการแสดงเป็นต้น หรือในกรณีหายได้คืนก็พบว่ามิบุคคลที่มีรายได้เสริมจากการเป็นผู้เดินห่วยเถื่อนทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังพบอีกว่ามีกิจกรรมที่ผิดกฎหมายบางประเภท เช่นการพนันฟุตบอลมีส่วนในการส่งเสริมธุรกิจที่ถูกกฎหมายหลายประเภท เช่นสื่อสิ่งพิมพ์ทางด้านการกีฬา เคเบิลทีวี และรายการกีฬาทางวิทยุซึ่งก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจหรือในกรณีของการค้ายาเสพติด

หรือ การค้าประเวณีข้ามชาติ ก็เป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศอีกด้วย สำหรับการค้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย ผลดีของการจ้างแรงงาน คือ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการบางประเภท เนื่องจากความจำเป็น ที่ต้องใช้แรงงานราคาถูก

ผลกระทบทางด้านลบ

ธุรกิจผิดกฎหมายซึ่งสร้างผลประโยชน์มหาศาลให้กับสมาชิกองค์กรอาชญากรรม และผลประโยชน์เหล่านี้จะกลับมาใช้ลงทุนในการทำกิจกรรมผิดกฎหมายอื่นๆเพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์กรอาชญากรรมต่อไปอีก ไม่ว่านำมาใช้ในด้านธุรกิจ ด้านสังคม หรือ ด้านการเมืองก็ตาม

วัตถุประสงค์สำคัญอีกอันหนึ่งของการลงทุนด้วยเงินที่ผิดกฎหมายนั้นก็เพื่อหากำไรจากอำนาจทางธุรกิจ ทางสังคม หรือ ทางด้านการเมืองนั่นเอง หรือ ถ้าถูกนำกลับมาใช้ทำกิจกรรมถูกกฎหมายก็จะ

ก่อให้เกิดการแข่งขันทรัพยากรและใช้สิทธิพลเมืองต่อธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตนให้ได้เปรียบในการทำธุรกิจ องค์กรอาชญากรรมมีเงินจากธุรกิจผิดกฎหมายเป็นจำนวนมหาศาลและมีรายรับเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ได้เปรียบกว่าผู้ประกอบการธรรมดา ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม

ผลกระทบอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญ คือ รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมายต่างๆของขบวนการเหล่านี้ ในแต่ละปีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องใช้กำลังคนและงบประมาณมากมายในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม แทนที่จะใช้กำลังเงินและคนจำนวนนี้ไปพัฒนาประเทศชาติในด้านอื่น อีกทั้งธุรกิจผิดกฎหมายเหล่านี้ไม่ได้มีการเสียภาษีให้กับรัฐทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ในรูปของภาษีอากร ทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและทำให้เศรษฐกิจอ่อนแอ

3. ผลกระทบทางด้านการเมือง

การเมืองไทยก่อนการปฏิรูปการเมืองและก่อนมีรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็น “ธุรกิจการเมือง” (Money Politics) อย่างแท้จริง โดยมีการใช้เงินซื้อเสียงผ่านเครือข่ายตัวแทนและหัวหน้าที่มีอิทธิพลในพื้นที่เพื่อนำเงินไปจ่ายให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เลือกตัวเองและพรรคพวกได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและหากมีสมาชิกสภาผู้แทนในสังกัด 6 คน จะแลกตำแหน่งรัฐมนตรีได้ 1 ตำแหน่ง

ผู้มีอิทธิพลส่วนใหญ่ทำธุรกิจผิดกฎหมายหรือทำธุรกิจกึ่งผิดกฎหมาย และ นำเงินที่ได้จากธุรกิจผิดกฎหมายเหล่านี้มาฟอกเงินให้เป็นเงินที่ได้มาจากธุรกิจที่ถูกต้องและนำมาใช้ลงทุนซื้อเสียงในธุรกิจการเมือง ผู้มีอิทธิพลบางคนใช้เงินสนับสนุนผู้สมัครในเขตจังหวัดอิทธิพลเพื่อให้ตนสามารถสนับสนุนให้ผู้ที่เลือกเป็นรัฐมนตรีเอาไปช่วยเหลือและปกป้องธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ก่อนการปฏิรูปการเมืองอย่างเป็นระบบเงินที่ได้จากกิจกรรมผิดกฎหมายนั้นมีส่วนในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของธุรกิจการเมืองในลักษณะที่ทำลายระบบการเมืองที่ทำลายประเทศไทย มีผลทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีปัญหาด้านคุณภาพและมีผลพวงไปถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

แม้ว่าจะมีการปฏิรูปทางการเมืองและมีรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งมีการจัดตั้งองค์กรอิสระ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มาควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์เพื่อป้องกันการซื้อเสียง และมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) เพื่อติดตามสืบสวนสอบสวนทุจริตแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถป้องกันการซื้อเสียงได้ทั้งหมด เหล่านี้ทำให้รัฐบาลต้องประกาศให้มีการปราบปรามผู้มีอิทธิพลเพื่อลดการซื้อเสียงในระบบธุรกิจทางการเมือง

4. ผลกระทบด้านความมั่นคงของชาติ

ความมั่นคงของชาตินั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ความมั่นคงและมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงในความเป็นอยู่ที่ดีและ ความสงบสุขในทางสังคม ความมั่นคงทางการเมืองซึ่งเป็นประชาธิปไตยที่ไม่ทุจริตและทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง องค์กรประกอบหลักๆเหล่านี้

รวมกันส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ แต่จากการสำรวจวิจัยผลกระทบจากกิจกรรมขององค์กร อาชญากรรมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เห็นได้ชัดว่ากิจกรรมเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจและ สังคมเสียหายอย่างมหาศาล และทำให้โครงสร้างทางการเมืองบิดเบี้ยวและไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ของ ประชาชน แต่เป็นการใช้ประโยชน์จากการเมืองเพื่อเครือข่ายที่ผิดกฎหมายและประโยชน์ของนักการเมือง เมื่อเศรษฐกิจอ่อนแอ สังคมเสียหาย และการเมืองบิดเบี้ยว ทำให้ความมั่นคงของชาติสั่นคลอน

มาตรการและประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของไทย

กฎหมายไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสร้างขึ้นมานบนพื้นฐานที่จะใช้ปราบปรามการกระทำความผิดที่ กระทำโดยปัจเจกบุคคล ไม่ได้สร้างขึ้นมาให้เหมาะสมกับการใช้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ทั้ง ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ สามารถต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนับวันองค์กรอาชญากรรมทั้งในประเทศ และข้ามชาติ จะมีกิจกรรมผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้นและทำความเสียหายให้ประเทศมากขึ้น แม้บางมาตราใน กฎหมายที่ออกมาเพื่อปราบปรามการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ ก็ไม่ได้ผล เท่าที่ควร เพราะไม่ได้จัดทำอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์เพื่อปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และเป็น กฎหมายเดียวไม่มีมาตรการอื่นสนับสนุนทั้งในด้านการหาพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การให้ ความมั่นใจในความปลอดภัยแก่พยาน

1. มาตรการทางด้านกฎหมาย

ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีมาตรการทางด้านกฎหมายที่สามารถนำมาใช้ในการป้องกันและปราบ ปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างจริงจัง แม้ตามกฎหมายของไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่มีบทบัญญัติ ใกล้เคียงกับการที่จะนำมาใช้เป็นมาตรการในการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรม แต่มาตรการ เหล่านั้นยังไม่เพียงพอ เพราะกระบวนการพิจารณาคดีของประเทศไทย ยังใช้มาตรการเดียวกันในการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ในการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาตามกฎหมายให้สิทธิต่าง ๆ มากเพื่อเป็นการรับประกันสิทธิของผู้ต้องหาหรือ จำเลย

ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่า การดำเนินคดีอาญาเป็นเรื่องระหว่างรัฐกับราษฎร ซึ่งรัฐมี อำนาจ มีกำลังคนและมีมาตรการทางด้านกฎหมายเป็นเครื่องมือ แต่ราษฎรอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่า ต้องอยู่ ภายใต้อำนาจของการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้มี บทบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิของประชาชนไว้มาก การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้อง คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่องค์กรอาชญากรรมมี อำนาจทั้งทางการเงิน อิทธิพล ความรุนแรง และ สามารถต่อสู้กับรัฐในลักษณะที่ทัดเทียมกัน

นอกจากนี้สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมยังอาศัยช่องว่างของกฎหมายซึ่งไม่มีมาตรการคุ้มครอง ผู้ที่มาให้การเป็นพยาน ให้สินบนพยาน ข่มขู่และฆ่าพยาน ทำให้พยานเกรงกลัวไม่กล้าไปเบิกความ หรือไม่กล้าเบิกความตามความเป็นจริง

2.มาตรการด้านการบังคับใช้กฎหมาย

แม้ว่ากฎหมายของประเทศไทยหลายฉบับซึ่งได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อบังคับใช้ในการป้องกันและปราบปรามการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเฉพาะผู้จำหน่ายรายใหญ่รวมทั้งผู้ผลิตยาเสพติดให้โทษเหล่านี้เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาองค์กรอาชญากรรมแต่มาตรการดังกล่าวยังไม่มีประสิทธิภาพดังหวัง เพราะเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเดียว ไม่มีมาตรการสนับสนุน ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติได้

ประกอบกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทำให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถวางแผนได้อย่างแยบยล มีการดำเนินการในลักษณะเป็นองค์กรมากขึ้น มีเครือข่ายเป็นระบบโยงใย รวมทั้งระดับของการควบคุมขององค์กรมีระบบตัดตอนไม่ให้สาวถึงตัวการใหญ่หรือผู้มีอำนาจสั่งการขององค์กรได้ มีวิธีการใหม่ ๆ หลบเลี่ยงการตรวจจับของเจ้าหน้าที่ ทำให้ยากแก่การตรวจสอบหาพยานหลักฐาน เพื่อนำมาใช้ลงโทษกลุ่มผู้กระทำความผิดในลักษณะองค์กร การที่จะต่อสู้หรือแสวงหาหนทางในการต่อสู้กับปัญหาองค์กรอาชญากรรม รัฐจำเป็นต้องพึ่งพาวิทยาการสมัยใหม่ เช่น มาตรการในการดักฟัง เป็นต้น

อีกทั้งการที่พยานไม่ได้รับการคุ้มครองมากพอ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการยุติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันจึงได้บัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญาให้ได้รับความคุ้มครอง ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมและค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ปัจจุบันพยานยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ทั้งที่มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับแล้วแต่การคุ้มครองพยานนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ต้องใช้งบประมาณสูงซึ่งจำนวนงบประมาณและระดับของการคุ้มครองขึ้นอยู่กับระดับของผู้ต้องหาว่ามีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันจะทำให้ประชาชนตื่นตัวในเรื่องสิทธิของตนมากขึ้น แต่ยังคงมีความไม่มั่นใจในระบบกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งมาตรการคุ้มครองพยานอย่างสนิทใจ เพราะผู้ต้องหาซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม หรือเป็นพรรคพวกของผู้มีอิทธิพล ได้เข้าไปแทรกแซงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกระดับ การให้การเป็นพยานต่อทางการเพื่อนำตัวผู้ต้องหามาลงโทษอาจไม่มีความปลอดภัยในสวัสดิภาพของตนเอง อีกทั้ง ตามกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีมาตรการในการต่อรองคำรับสารภาพซึ่งเป็นมาตรการที่สามารถจะนำตัวอาชญากรที่เป็นตัวการใหญ่มาลงโทษได้ มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม

แม้ในปัจจุบันมีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขึ้นเป็นหน่วยงานใหม่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 กำหนดให้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยดำเนินการเกี่ยวกับคดีพิเศษ แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนเป็นสำคัญ อีกทั้งอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานต้องอาศัยข้อบังคับที่กำหนดโดย

คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือที่เรียกโดยย่อว่า กคพ. และยังต้องอาศัยเวลาในการสะสมประสบการณ์ในการดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรม

3. มาตรการทางด้านการเมือง

เดิมการเมืองของไทย มีลักษณะที่เรียกโดยทั่วไปว่า “ธุรกิจการเมือง” (money politics) การเมืองของไทย ถูกแทรกแซงด้วยระบบนายทุน มีการระดมเงินทุนมาใช้ในการเลือกตั้งทุกระดับ มีการซื้อเสียงโดยผ่านระบบห้วคะแนน เพื่อให้พรรคพวกของตนเองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการเมือง เพราะต้องการอำนาจต่อรองกับรัฐบาล เมื่อมีอำนาจ มีอิทธิพลทางการเมืองแล้วจะอาศัยโอกาสเข้ามาปกป้องผลประโยชน์ หรือธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตน และเป็นตัวส่งเสริมฐานอำนาจของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์ในด้านอื่นๆ ต่อไป

แม้ภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันมีผลบังคับใช้ องค์กรอิสระหลาย องค์กรถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกำกับทิศทางการดำเนินการ ทางด้านการเมืองของไทยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่ก็ยังปรากฏการทุจริตในการเลือกตั้ง อำนาจอิทธิพลของการเมืองจะเข้าไปแทรกแซงการดำเนินกิจการของทุกองค์กรของรัฐ ทำให้ข้าราชการการเมืองมีอำนาจมีอิทธิพลเหนือข้าราชการประจำ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนยอมสวามิภักดิ์ต่ออำนาจ ทางด้านการเมือง ยอมรับสินบน หรือยอมที่จะเข้าไปเป็นพรรคพวกขององค์กรอาชญากรรม เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองจากองค์กรอาชญากรรม มากกว่าที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ ได้แย่ง หรือเรียกร้องความเป็นธรรมจากรัฐ เพราะประชาชนไม่มีความมั่นใจในประสิทธิภาพของรัฐ ถึงแม้รัฐบาลปัจจุบันมีความมุ่งมั่น ทางการเมือง (political will) ในการปราบปราม ผู้มีอิทธิพลและองค์กรอาชญากรรมแต่เมื่อขาดกฎหมายที่เพียงพอในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและเจ้าหน้าที่บางส่วนยังทุจริตอยู่ การปราบปรามจึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

4. มาตรการทางด้านสังคมเศรษฐกิจ

องค์กรอาชญากรรมใช้อำนาจทางการเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายยกฐานะในทางสังคมของตน ใช้อิทธิพลในด้านต่าง ๆ ทำให้ตนเองกลายมาเป็นผู้มีอำนาจ สังคมไทยมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ และคิดว่าปัญหาองค์กรอาชญากรรมอยู่ไกลตัวและมีชะตากรรมของตน สังคมไม่กล้าต่อต้าน ขาดผู้นำที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้อย่างจริงจัง ผู้ได้รับความเดือดร้อนไม่กล้าลุกขึ้นมาเรียกร้อง เพราะขาดความเชื่อมั่นใน มาตรการคุ้มครองของรัฐ เงินที่ได้มาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายสามารถนำมาลงทุนได้ทั้งด้านที่ดี และไม่ดี องค์กรอาชญากรรมมีแหล่งเงินทุนมหาศาล สามารถนำเงินไปใช้ในการสร้างเครือข่ายในด้านต่างๆ ในการก่ออาชญากรรม นำไปเสริมสร้างปัจจัยสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการก่ออาชญากรรม อาชญากรจะนำเงินที่ได้มาจากรัฐกิจที่ผิดกฎหมายไปซื้อธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ตนเองเป็นเสมือนนักธุรกิจ แล้วก็กระทำการฟอกเงิน ใช้อิทธิพลทางด้านการเงินยกฐานะของตนเองในทางสังคม เข้าไปซื้อและแทรกแซงสื่อสารมวลชน

5. มาตรการทางด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปัญหาองค์กรอาชญากรรม ปัจจุบันกลายเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกันไปทั่วโลก มีลักษณะการกระทำเป็นเครือข่ายข้ามชาติ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ในการป้องกันและปราบปรามให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ แม้ปัจจุบันจะมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศในระดับหนึ่งโดยมีพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 แต่มาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการกับปัญหาองค์กรอาชญากรรมได้ เนื่องจากมาตรการด้านความร่วมมือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งมีลักษณะเป็นแบบพิธีการ และเป็นทางการ ความร่วมมือระหว่างประเทศมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ทำให้ในทางปฏิบัติการได้รับความร่วมมือเป็นเรื่องค่อนข้างยากและใช้เวลานาน ส่วนมากไม่มีข้อตกลงที่แน่นอนและมีได้ทำความตกลงถึงมาตรการด้านความร่วมมือ ทั้งยังประสบปัญหาทางด้านบุคลากรและเวลา เช่น การแปลเอกสาร เวลาและขั้นตอนในการพิจารณาให้ความร่วมมือ

สรุป

ปัญหาองค์กรอาชญากรรมเป็นปัญหาในระดับนานาชาติ ทุกประเทศต่างได้รับผลกระทบจากปัญหาองค์กรอาชญากรรม และต่างก็หามาตรการในการจัดการกับปัญหาองค์กรอาชญากรรมในทุกทางไม่ว่ามาตรการด้านกฎหมาย และมาตรการอื่นๆ ตลอดจนมีการตกลงร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มสมาชิกเพื่อหามาตรการป้องกันและปราบปรามร่วมกัน ประเทศไทยก็ประสบปัญหาอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรมเช่นกัน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศชาติโดยรวม เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ประเทศไทยจะต้องหามาตรการในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม พัฒนาปรับปรุงกฎหมายและระบบกระบวนการยุติธรรม โดยศึกษาแนวทางจากมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของสหประชาชาติ และของประเทศอื่นๆ ที่มีมาตรการในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาถึงสภาพปัญหา ผลกระทบและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของไทยโดยละเอียด จะเห็นว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมอย่างร้ายแรง ทำให้เกิดปัญหาสังคมนานาประการ ทำให้เศรษฐกิจปั่นป่วนและความเสียหายทางเศรษฐกิจคิดเป็นตัวเงินจำนวนมาก และยังมีผลเป็นการบั่นทอนการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นผลร้ายต่ออนาคตของชาติโดยตรง เพราะทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ คือ “ทรัพยากรมนุษย์” ถูกทำลายไปตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

องค์กรอาชญากรรมยังมีส่วนสำคัญในการก่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับข้าราชการและนักการเมือง องค์กรอาชญากรรมยังเข้าไปส่วนอย่างใกล้ชิดในกระบวนการทางการเมืองของไทย ทำให้การเมืองมีลักษณะเป็น “ธุรกิจการเมือง” หรือ Money Politics เน้นการถนอมทุนและแสวงหากำไรจากตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองโดยมิชอบ การตัดสินใจไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่แต่เพื่อหาประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก ผลกระทบโดยรวมทั้งหมด มีผลเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติอย่างต่อเนื่องและทำลายศักยภาพการพัฒนาประเทศ และความสามารถในการแข่งขันกับสังคมโลก

ในขณะที่องค์กรอาชญากรรมก้าวหน้าไปและเข้าครอบงำภาคเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งส่งผลร้ายต่อสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคง แต่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมกลับขาดการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันอย่างมีเอกภาพ กฎหมายที่มีอยู่ขาดมาตรการที่เพียงพอในการดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมและผลร้ายของกิจกรรมที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรม การขาดความมุ่งมั่นทางการเมืองของรัฐบาลในอดีตในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ทำให้ประเทศไทยพัฒนาช้าและไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร และประสบผลร้ายดังกล่าวมาแล้ว จึงจำเป็นต้องหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างจริงจังและเป็นระบบ ซึ่งจะได้ศึกษาจากมาตรการของสหประชาชาติและประสบการณ์ของประเทศต่างๆ ที่ใช้แก้ปัญหาเดียวกันว่าใช้วิธีการอย่างไร และจะนำมาใช้ในประเทศไทยได้หรือไม่

บทที่ 2. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ขององค์การระหว่างประเทศและต่างประเทศ

ผลกระทบจากอาชญากรรมที่มีลักษณะจัดตั้งเป็นองค์กรนั้น ได้ทวีความรุนแรง และขยายวงกว้างออกไปจนกลายเป็นปัญหาระดับประเทศและระหว่างประเทศ มีลักษณะเป็นเครือข่ายโยงใยข้ามชาติที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

นานาประเทศ ต่างได้รับผลกระทบจากปัญหาและเริ่มต้นตัวในการจัดการกับปัญหาองค์กรอาชญากรรม การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเน้นศึกษาถึงมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมขององค์การสหประชาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีมาตรการที่นำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่น่าสนใจในระดับหนึ่ง

● มาตรการขององค์การสหประชาชาติ

องค์การสหประชาชาติได้เล็งเห็นถึงความเลวร้ายที่เกิดจากการปฏิบัติการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งกระทำความผิดร้ายแรงและมีอยู่ทั่วโลก จากรายงานขององค์การสหประชาชาติประมาณการได้ว่า องค์กรอาชญากรรมมีรายได้จากการประกอบอาชญากรรมประมาณร้อยละ 3-5 ของรายได้ประชาชาติทั้งโลกรวมกัน จึงก่อให้เกิดการสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศขึ้น ซึ่งมีผลเป็นกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อสร้างมาตรการใหม่ๆ เน้นด้านการส่งเสริมและสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยทำเป็นอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และมีพิธีสารแนบท้ายอนุสัญญาดังกล่าวอีกสามฉบับ คือ พิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก พิธีสารต่อต้านการผลิตและลักลอบค้าอาวุธ ซินส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยผิดกฎหมาย และพิธีสารเพื่อต่อต้านการลักลอบขนย้ายถิ่นทางบก ทะเลและอากาศ โดยร่างอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าวได้แล้วเสร็จ และเปิดให้ประเทศต่างๆ ลงนามในเดือนธันวาคม 2543 ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามเป็นประเทศภาคีสมาชิกด้วยเช่นกัน ซึ่งในอนุสัญญานับดังกล่าว ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าองค์กรอาชญากรรม ว่า

วัตถุประสงค์สำคัญของอนุสัญญา คือการส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว อนุสัญญาจึงได้กำหนดให้รัฐภาคีที่เข้าเป็นสมาชิกต้องร่วมมือและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกฎหมายในทางอาญาและมาตรการที่สำคัญที่สุดในอนุสัญญานับนี้คือ “การกำหนดให้รัฐภาคีต้องบัญญัติให้การกระทำผิดที่ระบุตามอนุสัญญา เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาภายในของรัฐภาคีโดยอนุสัญญาได้กำหนดให้รัฐภาคีใช้มาตรการต่างๆดังต่อไปนี้ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม” คือ

1. การกำหนดให้การมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเป็นความผิด

กำหนดให้รัฐภาคีต้องนำมาตราทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นๆมาใช้ตามความจำเป็น เพื่อกำหนดให้การฉ้อโกงหรือเข้าไปมีส่วนร่วมกับบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อกระทำอาชญากรรมร้ายแรงไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์แสวงหาประโยชน์ทางการเงินหรือประโยชน์อื่นเป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำผิดโดยเจตนาหรือมีการกระทำโดยรู้ถึงเป้าหมายและกิจกรรมหรือรู้ถึงเจตนาของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม นอกจากนั้นยังรวมถึงการจัดการ การช่วยเหลือผู้ขัง การอำนวยความสะดวกหรือการให้คำปรึกษาแนะนำในการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม

2. การกำหนดให้การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมเป็นความผิด

อนุสัญญาฉบับนี้ กำหนดให้รัฐภาคีต้องระบุมความผิดมูลฐาน (predicate offence) เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายภายในของรัฐ การกำหนดความผิดมูลฐานเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและการปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจาจะเป็นการพิจารณาว่าการกระทำความผิดอาญาฐานใดบ้างที่จะนำมาตราการการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด เพื่อให้สามารถนำมาตราทางกฎหมายและมาตรการอื่นไปดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด โดยอนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้ประเทศสมาชิกนำไปกำหนดฐานความผิดต่างๆในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินภายในประเทศของตน แต่โดยหลักแนวคิดการกำหนดความผิดมูลฐานเห็นว่าการกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม
2. ความผิดที่มีลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง
3. ความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อน ยากแก่การปราบปราม
4. ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในเศรษฐกิจ

อนุสัญญาข้อ 6 กำหนดให้การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมเป็นความผิดอาญาเมื่อมีการกระทำโดยเจตนาคือ ให้การกระทำความผิดด้านการแปลงหรือการโอนย้ายทรัพย์สินโดยรู้ว่าทรัพย์สินนั้นคือรายได้จากอาชญากรรม เพื่อความประสงค์ในการปกปิดหรืออำพรางที่มาโดยผิดกฎหมายของทรัพย์สินหรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลใดๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมายของการกระทำนั้น

นอกจากนี้ยังรวมถึงการปกปิดหรืออำพรางซึ่งลักษณะ แหล่งที่มา สถานที่ตั้ง การโอน การครอบครอง การเคลื่อนย้าย หรือการมีกรรมสิทธิ์ หรือการมีสิทธิอันแท้จริงเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมโดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าว คือ ทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม

3. การกำหนดการถือราชฎ์บังหลวงเป็นความผิดอาญา

อนุสัญญากำหนดให้การสัญญาว่าจะให้ หรือให้ผลประโยชน์อันมิชอบแก่ตัวเจ้าพนักงาน บุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าพนักงานนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่การที่เจ้าพนักงานเรียกร้องหรือยอมรับซึ่งผลประโยชน์อันมิชอบสำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น หรือนิติบุคคลอื่น ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าพนักงานนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เป็นความผิด อนุสัญญาข้อนี้ ยังเสนอแนะให้รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องมีมาตรการทางกฎหมาย หรือมาตรการอื่นตามความจำเป็นเพื่อกำหนดความรับผิดชอบการถือราชฎ์บังหลวงในรูปแบบอื่นๆ และให้ขยายความผิดให้ครอบคลุมถึง เจ้าพนักงานระหว่างประเทศหรือเจ้าพนักงานขององค์การระหว่างประเทศ ความรับผิดชอบตามอนุสัญญาข้อนี้มุ่งหมายถึงการกระทำทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการถือราชฎ์บังหลวงอีกด้วย

4. การกำหนดให้การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมเป็นความผิด

อนุสัญญาข้อนี้กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องรับเอามาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นตามความเหมาะสม เพื่อกำหนดให้การใช้กำลัง การข่มขู่ การทำให้กลัว หรือการให้สัญญา การเสนอหรือการให้ประโยชน์ที่มิควรได้ เพื่อจูงใจให้พยานให้การเท็จ หรือเพื่อแทรกแซงการให้การหรือการเสนอพยานหลักฐานในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญา เป็นความผิดเมื่อกระทำโดยเจตนา นอกจากนั้นยังรวมถึงความรับผิดชอบจากการใช้กำลังหรือการข่มขู่ หรือการทำให้กลัวเพื่อแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการยุติธรรม หรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญา วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาข้อนี้ก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบงานยุติธรรมและเป็นการลดความเข้มแข็งขององค์กรอาชญากรรมได้ระดับหนึ่ง

5. มาตรการริบและการยึด

อนุสัญญาข้อ 12 กำหนดให้รัฐภาคีต้องมีมาตรการทางกฎหมายภายในประเทศของตน เพื่อริบหรือยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด รวมถึงทรัพย์สิน อุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้อื่นที่ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามอนุสัญญา

ให้ริบและยึดทรัพย์สินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นความผิดที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้ ที่ได้เปลี่ยนรูปหรือแปรสภาพแต่บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินเช่นนั้น ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้งก็ยังเป็นทรัพย์สินที่จะต้องถูกริบตามอนุสัญญา

เงินได้หรือผลประโยชน์อื่นที่ได้รับมาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมซึ่งเป็นความผิดที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้ หรือทรัพย์สินซึ่งเปลี่ยนรูปหรือแปรสภาพมาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมถูกนำไปปะปนด้วย

6. มาตรการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

อนุสัญญาข้อนี้เป็นมาตรการใช้บังคับกับความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญาตามข้อ 3 วรรค 1 (ก) ซึ่งก็คือความผิดฐานมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมเป็นความผิด การทุจริตต่อราษฎรบังหลวงและการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ส่วนความผิดตามอนุสัญญาข้อ 3 วรรค 1(ข) คือ ความผิดร้ายแรงตามที่ระบุในอนุสัญญาข้อที่ 2 อันหมายถึง การกระทำที่เป็นความผิดซึ่งสามารถลงโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ขึ้นไปหรือการลงโทษที่รุนแรงกว่านั้น เมื่อความผิดดังกล่าวมีลักษณะข้ามชาติและเกี่ยวข้องกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรมและผู้กระทำผิดที่ได้รับการระบุว่าอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

7. มาตรการโอนตัวนักโทษ

อนุสัญญาข้อนี้เป็นกลไกหนึ่งของมาตรการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยอนุสัญญาข้อ 17 ได้กำหนดเรื่องโอนตัวนักโทษไว้ว่า

“รัฐภาคีอาจพิจารณาเข้าร่วมความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคี ว่าด้วยการโอนตัวไปยังดินแดนของตน ซึ่งบุคคลที่ถูกพิพากษาหรือปราศจากเสรีภาพในรูปแบบอื่นสำหรับความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึงเพื่อที่บุคคลเหล่านั้นอาจรับโทษทั้งหมด ณ ดินแดนของตน”

ตามอนุสัญญาข้อนี้ จึงเป็นการให้ดุลพินิจแก่รัฐภาคีมากกว่าจะเป็นพันธกรณีและให้ประเทศที่จะทำความตกลงโอนตัวนักโทษพิจารณาทำสนธิสัญญาโอนตัวนักโทษระหว่างกันหากเห็นสมควรต่อไป โดยความตกลงการโอนตัวนักโทษอาจเป็นแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี สำหรับความผิดที่อนุสัญญานี้กำหนดให้รัฐภาคีทำความตกลงโอนตัวนักโทษคือการทำความผิดมูลฐานตามอนุสัญญาข้อ 5 ความผิดฐานเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม ความผิดตามอนุสัญญาข้อ 6 ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดตามอนุสัญญาข้อ 8 ความผิดฐานฉ้อราษฎรบังหลวง ความผิดตามอนุสัญญาข้อ 23 ความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม โดยเงื่อนไขของการโอนตัวนักโทษ คือ หลัก Double Criminality ซึ่งกำหนดให้การกระทำความผิดอาญานั้นต้องเป็นความผิดอาญาทั้งของประเทศผู้โอนและของประเทศผู้รับโอน

8. ความร่วมมือระหว่างประเทศในคดีอาญา

อนุสัญญาเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในคดีอาญา เพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้ประสบความสำเร็จ ทั้งเป็นการสร้างมาตรฐานทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีมาตรฐานเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก โดยอนุสัญญา ได้กำหนด มาตรการเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในคดีอาญาไว้สองมาตรการ คือ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการริบทรัพย์สิน และ มาตรการความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน (Mutual Legal Assistance)

9. การสืบสวนสอบสวนร่วม

อนุสัญญาข้อนี้ระบุให้รัฐภาคีอาจจะพิจารณาทำความตกลงหรือข้อตกลงแบบทวิภาคีหรือพหุภาคีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินการต่าง ๆ ทางศาลในรัฐ

ภาคีหนึ่งรัฐหรือมากกว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องอาจจัดตั้งหน่วยสืบสวนสอบสวนร่วมขึ้นในกรณีที่ไม่มีความตกลงหรือข้อตกลงดังกล่าว การสืบสวนสอบสวนร่วมอาจดำเนินการได้โดยความตกลงเป็นรายกรณี รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องทำให้แน่ใจว่าอธิปไตยของรัฐภาคีเจ้าของดินแดนซึ่งการสืบสวนสอบสวนร่วมดังกล่าวจะมีขึ้นจะได้รับความเคารพอย่างเต็มที่

10. เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

อนุสัญญาข้อ 20 ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคี ใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษ สำหรับความผิดที่อนุสัญญานี้ระบุถึง โดยอาจใช้วิธีการเช่น

1. การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled Delivery)

การจัดส่งภายใต้การควบคุม หมายถึง วิธีการอนุญาตให้ของผิดกฎหมายหรือ ต้องสงสัยผ่านออกไปจาก ผ่านหรือเข้าไปสู่เขตแดนของรัฐหนึ่งหรือมากกว่ารัฐหนึ่ง โดยการรับรู้และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการสืบสวนสอบสวนหาความผิดและเพื่อให้สามารถระบุตัวบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

2. การปฏิบัติการลับ (Undercover Operation)

การปฏิบัติการลับ หมายถึง การสืบสวนเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมลับที่มีความสัมพันธ์กัน (การสืบสวนโดยใช้ชื่อสมมุติหรืออำพรางสถานะ) โดยผู้ปฏิบัติการลับหรือสายลับเป็นผู้ควบคุมระยะเวลาในการปฏิบัติการ แต่วิธีการปฏิบัติการลับเป็นวิธีการที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ เพราะอาจถูกเปิดเผยสถานะอันแท้จริงและเป็นอันตรายได้

การใช้วิธีการปฏิบัติการลับจึงต้องมีการวางแผนด้วยความระมัดระวังและต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์สูง ทั้งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้มาตรการนี้มีประสิทธิภาพและเป็นการให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการต้องมีกฎหมายยกเว้นความผิดให้กับผู้ปฏิบัติการลับหรือ สายลับในกรณีที่จำต้องทำผิดเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจจากองค์กรอาชญากรรมด้วย

3. การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Elec-tronic Surveillance)

การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนและมีการรับประกันเรื่องสิทธิมนุษยชนและหลักประกันตามรัฐธรรมนูญอย่างเข้มข้น วิธีการดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเพราะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรได้ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้บงการ ผู้ปฏิบัติการ รวมถึงความเคลื่อนไหวหรือสภาวะการณ์ของการก่ออาชญากรรมเพื่อนำมาเป็นพยานหลักฐานในการลงโทษขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติได้ทั้งขบวนการซึ่งรวมถึงการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์และการติดต่อทาง Internet ด้วย

11. การโอนการดำเนินคดีอาญา

ตามอนุสัญญาระบุให้รัฐภาคี พิจารณาทำความตกลงระหว่างกันในการ โอนการดำเนินคดีอาญา ในฐานความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญานี้ เพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม ในกรณีที่การกระทำ ความผิดนั้นเกี่ยวเนื่องกับเขตอำนาจการฟ้องคดีได้หลายเขต

12. การจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร

อนุสัญญาระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐ จัดให้มีการทำประวัติทางอาชญากรรม โดยให้มีการรวบรวมประวัติและผลคำพิพากษาของอาชญากรที่ก่ออาชญากรรมในฐานความผิดที่ระบุในอนุสัญญานี้เพื่อประโยชน์ในการที่รัฐภาคีอื่นจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปพิจารณาประกอบการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในรัฐของตน หรือใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

13. มาตรการคุ้มครองพยาน

อนุสัญญาระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในประเทศของตน เพื่อให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายกับพยานและญาติหรือผู้ใกล้ชิดของพยาน จากการแกล้งหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเป็นพยานในการดำเนินคดี ซึ่งพยานผู้นั้นเป็นผู้ให้การที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม มาตรการคุ้มครองพยานมีหลายรูปแบบ เช่น การย้ายที่อยู่ การปกปิดข้อมูล ประวัติส่วนตัว อีกทั้งอนุสัญญายังกำหนดให้รัฐภาคีต้องมีมาตรการด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้ถ้อยคำของพยาน โดยให้พยานสามารถให้การผ่านเทคโนโลยีทางการสื่อสาร เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องหาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน เช่น การให้การหรือเบิกความในศาลผ่านวิดีโอ หรือ วิธีการอื่นที่เหมาะสม

14. การให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหาย

อนุสัญญาข้อนี้มีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานและความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งทางด้านกฎหมาย และแนวทางการบริหารและการบังคับใช้กฎหมาย โดยอนุสัญญาข้อนี้ระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการด้านอื่นๆที่จะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อนุสัญญานี้ระบุถึง โดยเฉพาะในกรณีที่จะมีการคุกคาม แกล้งหรือข่มขู่ นอกจากนั้นรัฐภาคีแต่ละรัฐอาจจะกำหนดการใช้ค่าทดแทน เพื่อเป็นการชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดในฐานความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญา

15. มาตรการที่จะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

อนุสัญญานี้กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องมีมาตรการตามความเหมาะสม เพื่อจูงใจให้บุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่งานที่รับผิดชอบ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในเรื่องต่างๆ เช่น รูปพรรณ ลักษณะองค์ประกอบ โครงสร้างที่อยู่หรือกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม ความเกี่ยวโยงในระดับระหว่างประเทศกับกลุ่มอาชญากรรมอื่นๆ รวมถึงความผิดต่างๆ ที่กลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้กระทำ โดยรัฐภาคีจะต้องมีมาตรการที่จะลดโทษหรือลดข้อหาให้บุคคลที่ถูกกล่าวหา ซึ่งให้ความร่วมมือในการสืบสวนหรือการฟ้องคดีที่เกิดจากการกระทำความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญานี้

16. การเก็บรวบรวมการแลกเปลี่ยนและการวิเคราะห์ข้อสนเทศเกี่ยวกับลักษณะขององค์กร อาชญากรรม

เนื่องมาจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วกว่าในอดีต ทำให้องค์กรอาชญากรรมอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยไปแสวงประโยชน์ในการก่ออาชญากรรมอย่างกว้างขวาง และพัฒนารูปแบบในการก่ออาชญากรรมที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ยากแก่การติดตามจับกุมหรือปราบปราม องค์กรสหประชาชาติจึงได้กำหนดความร่วมมือระหว่างประเทศภาคีสมาชิกทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และทางวิชาการ โดยให้นำข้อมูลเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมทั้งระดับในประเทศและระหว่างประเทศมาร่วมพิจารณาแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อประเมินสถานการณ์หรือแนวโน้มของอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อเตรียมมาตรการป้องกันหรือควบคุมการก่ออาชญากรรม และอนุสัญญาข้อนี้ยังกำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐ จะต้องมีการติดตามนโยบายและมาตรการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศตน และทำการประเมินประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของประเทศของตนด้วย

17. ความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและวิชาการ

อนุสัญญานี้มีเป้าหมายและขอบเขตของความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพนักงานอัยการผู้ไต่สวนคดี เจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ผู้มีหน้าที่ในการป้องกัน สืบสวนและควบคุมความผิดตามที่อนุสัญญานี้ระบุถึง และอาจรวมถึงการช่วยปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานโดยมีขอบเขตที่ทำได้ตามกฎหมายภายใน และแผนงาน ฝึกอบรมดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับเรื่องต่อไปนี้ เช่น วิธีการที่ใช้ในการป้องกันสืบสวนและควบคุมความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง การเฝ้าระวังการเคลื่อนไหวของสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกโดยผิดกฎหมาย เป็นต้น

ขอบเขตของความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและการปฏิบัติการจะถูกกำหนดไว้ภายใต้กฎหมายภายในของแต่ละรัฐ โดยอาจจะทำความตกลงหรือข้อตกลงในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี ซึ่งความตกลงหรือข้อตกลงนี้จะต้องมุ่งเน้นด้านความพยายามที่จะให้มีกิจกรรมด้านการฝึกอบรมและการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสืบสวนหรือควบคุมความผิดระหว่างรัฐภาคีให้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมนี้อาจจัดภายในองค์กรระดับภูมิภาคหรือระดับระหว่างประเทศก็ได้

● มาตรการของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมแพร่หลายและยาวนาน ทำให้สหรัฐอเมริกามีประสบการณ์ในการต่อสู้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยการใช้อนุสัญญาต่างๆตามกฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึงมีมาตรการต่างๆในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่สามารถต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมอย่างหลากหลาย และหลายมาตรการใช้ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. มาตรการในการริบทรัพย์สิน

เดิมการริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเน้นไปที่วัตถุเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ผู้กระทำความผิด ต่อมาเมื่อสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมมากขึ้น จึงได้มีการตรากฎหมาย Racketeer Influenced and Corrupt Organizations (Rico) ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้อำนาจรัฐในการริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในทางอาญาได้ เพื่อทำลายฐานอำนาจขององค์กรอาชญากรรม ต่อมาได้มีการตรากฎหมายเพิ่มเติมขึ้นอีก เรียกว่า Continuing Criminal Enterprise Act (CCE) เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการปราบปรามขบวนการอาชญากรรมค้ายาเสพติดโดยเฉพาะ และต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมาย Comprehensive Drug Abuse Prevention and Control Act หรือ CDAPCA มีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้รัฐมีอำนาจยึดและริบผลกำไรที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด รวมถึงเครื่องมือที่ถูกใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย และเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

1.1 การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการในทางแพ่ง (Civil Forfeiture Proceedings)

การริบทรัพย์สินทางแพ่งเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่มุ่งที่จะกระทำต่อตัวทรัพย์สินมิใช่กระทำต่อบุคคลที่เป็นอาชญากรโดยถือว่าตัวทรัพย์สินนั้นจะเป็นตัวสนับสนุนก่อให้เกิดอาชญากรรม โดยที่ทรัพย์สินที่เข้าข่ายว่าจะถูกริบนั้นคือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดและผู้กระทำได้กระทำความผิดบางอย่างและปรากฏว่ามีทรัพย์สินมากผิดปกติแต่ไม่สามารถที่จะชี้แจงได้ว่าทรัพย์สินที่ได้นั้นได้มาอย่างไร ในการนี้กฎหมายจะกำหนดให้รัฐเป็นผู้มีภาระในการพิสูจน์ว่าทรัพย์สินใดมีเหตุอันควรสงสัยว่าฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ และจากนั้นภาระการพิสูจน์ก็จะตกเป็นของผู้ที่อ้างว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิใช่ทรัพย์สินที่เข้าข่ายที่จะต้องถูกริบตามกฎหมายซึ่งตามกฎหมายไทยได้มีกำหนดไว้ให้ทรัพย์สินนักการเมืองในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าร้ายวผิดปกติ แม้จะไม่สามารถพิสูจน์การกระทำผิดฐานทุจริตที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาก็ตาม

1.1.1 การริบทรัพย์สินในทางแพ่ง มี 2 ประเภท

1.1.1.1 การริบทรัพย์สินในชั้นศาล (Judicial Civil Forfeiture Actions)

กระบวนการจะเริ่มต้นด้วยการยึดทรัพย์สินก่อนสอบสวน (pre-seizure) จะมีการยึดทรัพย์สินโดย US District Court Magistrate หรือ US Marshal Service ต่อมารัฐจะต้องประกาศทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นติดต่อกันเป็นเวลาประมาณ 3 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องคัดค้านตามกระบวนการขอคืนทรัพย์สิน (expedited release) โดยอัยการของรัฐบาลกลางมีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาสั่งคำร้องของผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลา 20 วันนับแต่วันที่รับคำร้อง

1.1.1.2 การริบทรัพย์สินของฝ่ายบริหาร (Civil Forfeiture Administrative proceedings)

ในระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ให้นหน่วยงานของฝ่ายบริหารของรัฐ มีอำนาจในการริบทรัพย์สิน แต่ทรัพย์สินที่ริบนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกิน 500,000 เหรียญ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินประเภทที่เป็นยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายสิ่งผิดกฎหมาย และตัวเงินหรือตราสารทางการเงิน อาจถูกริบได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงมูลค่าของทรัพย์สินนั้น ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่มีมูลว่าเจ้าของ

ทรัพย์สินได้กระทำความผิดเฉพาะตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย หรือเป็นบุคคลประเภทเฉพาะที่กฎหมายระบุไว้และมีทรัพย์สินที่ไม่อาจชี้แจงได้ว่าได้มาโดยสุจริตรวมทั้งแหล่งที่มาของทรัพย์สินดังกล่าว

1.1.2 การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา (Criminal Forfeiture Proceeding)

การริบทรัพย์สินทางอาญามุ่งเน้นถึงตัวบุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา โดยทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นถูกนำมาใช้หรือถูกตั้งใจให้นำไปใช้ หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดของผู้ต้องหา การริบทรัพย์สินทางอาญาคือว่าเป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง ดังนั้นมาตรฐานในการพิสูจน์การริบทรัพย์สินทางอาญาจึงต้องสูงกว่าในทางแพ่ง กระบวนการริบทรัพย์สินทางอาญาของสหรัฐอเมริกา อยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมาย Speedy Trial Act ซึ่งบังคับให้ต้องมีการพิจารณาคดีภายใน 70 วันนับแต่วันที่จำเลยปรากฏตัว

1.2 การริบทรัพย์สินย้อนหลัง (Relation Back Doctrine)

การริบทรัพย์สินที่มีผลบังคับย้อนหลังไปยังเวลาที่ทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นถูกใช้โดยผิดกฎหมาย หรือย้อนหลังไปยังเวลาที่มีการกระทำให้เกิดการริบทรัพย์สินได้ตามกฎหมาย โดยให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นตกเป็นของรัฐบาลนับแต่เวลาที่มีการกระทำให้เกิดการให้ริบทรัพย์สินนั้น เป็นมาตรการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดซ่อนหรือหน่วงทรัพย์สินให้พ้นจากการริบทรัพย์สิน เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่มีกรรมสิทธิ์พิสูจน์ได้ว่ามิได้รู้เห็นด้วยในการกระทำความผิด (innocent owner) ที่ก่อให้เกิดการริบทรัพย์สินนั้น

2. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การฟอกเงินเกิดมาจากแนวความคิดของชาวสหรัฐชื่อนายเมเยอร์ แลงสกี (Meyer Lansky) เมื่อประมาณ 60 ปีก่อนนี้ อันมีหลักเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเงินสกปรกมาผ่านกระบวนการทางพาณิชย์กรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือเงินสะอาด หรือเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำอันผิดกฎหมาย รัฐบาลสหรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของการที่องค์กรอาชญากรรมใช้การฟอกเงินไปทำผิดกฎหมายมานานแล้ว จึงได้กำหนดความผิดฐานฟอกเงินขึ้นไว้ในกฎหมาย RICO และ CCE และหลังจากเกิดเหตุการณ์ผู้ก่อการร้ายจี้เครื่องบินพ่วงชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 สหรัฐอเมริกายังเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมและกลุ่มก่อการร้าย และเห็นว่าการฟอกเงินเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีส่วนทำให้องค์กรอาชญากรรมสามารถก่อความเสียหายต่อสาธารณชนได้รุนแรงมหาศาล จึงมีการตรากฎหมายก่อการร้ายซึ่งมีมาตรการปราบปรามการฟอกเงินที่เข้มข้นมากขึ้น หรือที่เรียกว่า USA Patriot Act เป็นกฎหมายที่ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย รวมทั้งป้องกันและปราบปรามแหล่งเงินทุนขององค์กรก่อการร้ายข้ามชาติ ใช้บังคับเมื่อ เดือนตุลาคม ค.ศ. 2001 โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ในการติดตามการกระทำความผิด ด้วยการใช้มาตรการในการติดตามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3. มาตรการในการคุ้มครองพยาน

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองพยาน โดยเริ่มต้นเมื่อประมาณ ค.ศ. 1971 กระทรวงยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาทำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ภายใต้โครงการให้ความคุ้มครองพยานบุคคล ต่อมากระทรวงยุติธรรมร่วมกับสมาคมอัยการแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือเหยื่อและพยานบุคคลขึ้นในปี ค.ศ. 1974 หลังจากนั้นได้ปรับปรุงวิธีการ และมาตรการในการคุ้มครองพยาน รวมทั้งบุคคลในครอบครัวให้เป็นแบบแผนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยให้อำนาจอัยการสูงสุด (Attorney General) เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดควรจะได้รับ การคุ้มครองและคุ้มครองในระดับใด

หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยาน

ตามโครงการคุ้มครองพยานของสหรัฐ ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าโครงการคุ้มครองพยานนั้น นอกจากจะเป็นพยานในคดีแล้ว ยังรวมถึงสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับพยานหรือผู้ที่จะเป็นพยาน โดยอัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเข้าข่ายที่จะได้รับความคุ้มครอง สิ่งที่ยัการสูงสุดต้องคำนึงถึงอย่างมากคือความเสี่ยงภัยของสาธารณะ รวมถึงอันตรายที่อาจเกิดกับเหยื่อว่า มีมากกว่าความจำเป็นที่จะได้รับจากคำเบิกความของพยานนั้น ๆ หรือไม่ จากนั้นอัยการสูงสุดจะต้องจัดทำบันทึกความเข้าใจ (memorandum of understanding) ขึ้น

รูปแบบของการคุ้มครองพยาน มี 2 ระดับ

1. การคุ้มครองพยานในระยะสั้น US marshal หรือตำรวจศาลของสหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้จัดการในการหาที่อยู่และช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตเบื้องต้น
2. การคุ้มครองพยานในระยะยาว US marshal จะดูแลพยานและครอบครัวของพยานเปลี่ยนชื่อย้ายที่อยู่ไปในที่ปลอดภัย การคุ้มครองพยานในรูปแบบนี้มีความเข้มงวดมาก มีระบบตายตัว

4. มาตรการต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining)

การต่อรองคำรับสารภาพ หมายถึงการต่อรองระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยแลกเปลี่ยนกันระหว่างคำรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยกับความยินยอมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับความปรานี ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะทำให้จำเลยได้รับโทษน้อยลง

การต่อรองคำรับสารภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาล และ เพื่อให้ได้ข้อมูลไปดำเนินคดีกับตัวการที่แท้จริงโดยอาศัยข้อมูลข่าวสารจากผู้เข้าร่วมกระทำความผิดซึ่งใช้อยู่ในหลายประเทศที่ใช้ระบบศาลที่ถือว่าคู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (Adversarial System)

4.1 การต่อรองคำรับสารภาพในศาลสหรัฐอเมริกาตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง

เนื่องจากในอเมริกามีหลายมลรัฐ แต่ละมลรัฐมีรายละเอียดของกฎหมายวิธีพิจารณา คดีอาญาที่ต่างกัน แต่รัฐบาลกลางได้วางแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Federal Agencies) ศาลสหรัฐอเมริกา (Federal Court) ไว้ในกฎหมาย The Federal Rule of Criminal Procedure หรือ FRCP ว่าด้วยการให้การของจำเลยต่อศาลในคดีอาญาในประเทศสหรัฐอเมริกากลางถูกฟ้องนั้น มีหลักว่าจำเลยจะให้การต่อศาลหรือไม่ก็ได้ เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกามีหลักคุ้มครองสิทธิของจำเลยใน

การที่จะไม่ให้การเป็นปฏิกิริยาต่อตนเองในคดีอาญา การให้การของจำเลยต้องเป็นการให้การโดยสมัครใจ ไม่ได้มาจากการให้สัญญา หลอกลวง ข่มขู่ บังคับ หรือมาจากการกระทำอื่นที่ทำให้การได้มาซึ่งคำให้การนั้นไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ และเมื่อจำเลยไม่ให้การก็จะถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธโดยปริยาย ส่วนในการที่จำเลยให้การรับสารภาพบางข้อหา นั้น ศาลจะยอมรับฟังคำรับสารภาพของจำเลยดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อมีการสอบถามความเห็นของกลุ่มความทั้งสองฝ่ายแล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเท่านั้น โดยเปิดโอกาสให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาและมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก

4.2 หลักของคำให้การของจำเลยในคดีอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา

1. ต้องมาจากความสมัครใจ (Voluntarily) ที่จะให้การโดยมีความเข้าใจถึงคำฟ้องและผลของการให้การนั้น
2. ต้องมีสติรับรู้ถึงผลของการกระทำ (Intelligently) ให้ถือว่าการมีสติรู้ถึงผลของการกระทำของจำเลยเป็นเงื่อนไขหนึ่งของความสมบูรณ์ของคำให้การ

5. มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

สหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะเด็กและสตรีคือ Trafficking and Victim Protection Act ซึ่งมีเจตนารมณ์ปกป้องผู้เสียหายจากการถูกนำมาค้า ตามกฎหมายดังกล่าวมีการสร้างมาตรการในการปราบปรามการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการค้าประเวณี การใช้แรงงาน หรือ เพื่อการอื่น

ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เล็งเห็นว่าปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีความโยงใยกันระหว่างประเทศ เป็นเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันและปราบปรามจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ประเทศในโลกลนี้ไม่ว่าจะเป็นมหาอำนาจยิ่งใหญ่เพียงใด ก็ไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเองเพียงลำพัง สหรัฐอเมริกาจึงได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นแกนนำของหน่วยงานนี้ และตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดรายละเอียดให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือประเทศอื่นในการพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการค้ามนุษย์ให้ได้มาตรฐานขั้นต่ำตามที่กฎหมายของสหรัฐ กำหนดไว้ (Minimum Standard for the Elimination of Trafficking)

ดังนั้นแนวการปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาคาดำเนินการในรูปแบบความร่วมมือทวิภาคี หรือพหุภาคีกับประเทศต่างๆ หากประเทศใดไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่พยายามให้ความร่วมมือก็มีมาตรการลงโทษให้ความช่วยเหลือทางด้านต่างๆ ที่ไม่ใช่เรื่องของการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม หรือทางการเงิน เป็นการกดดันประเทศเหล่านั้นอีกทางหนึ่ง บางครั้งอาจทำให้นานาประเทศมองว่าการกระทำของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นการแทรกแซงอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐอื่น รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเน้นที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อของการค้ามนุษย์ เพราะมีแนวความคิดที่ว่าผู้เสียหายหรือเหยื่อของการค้ามนุษย์เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การได้มาซึ่งพยานหลักฐานในการปราบปรามคนกลาง

ผู้รับประโยชน์และองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

6. มาตรการกำหนดให้การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมเป็นความผิดทางอาญา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีกฎหมายการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมบัญญัติไว้โดยเฉพาะเป็นหมวดหมู่ มีพัฒนาการของกฎหมายที่เป็นระบบและครอบคลุมความผิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมโดยละเอียด โดยบัญญัติไว้ใน Title 18 ของ U.S.C.A. มาตรา 1501- 1508 ซึ่งห้ามการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมและปกป้องความเที่ยงธรรมของกระบวนการพิจารณาของศาลสหพันธรัฐและของหน่วยงานอื่นของรัฐ บทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมในขอบเขตที่กว้างกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (ข้อ 23)

รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าอาชญากรจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยการใช่วิธีการใหม่ๆ เพื่อแทรกแซงการบริหารกระทรวงยุติธรรม มาตรา 1503 มีข้อห้ามการใช้อิทธิพลโดยทุจริตต่อลูกขุนหรือเจ้าหน้าที่ศาลโดยการข่มขู่ หรือใช้กำลัง มีข้อห้ามการกระทำใดๆ ที่จะกระทบกระเทือนต่อการบริหารกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม มาตรา 1503 นี้ใช้บังคับทั้งการดำเนินการพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญารวมทั้งใช้ในกรณีที่มีการพยายามขัดขวางกระบวนการยุติธรรมด้วย

องค์ประกอบประการที่ 2 ในส่วนการกระทำโดยใช้กำลังหรือข่มขู่ นั้น กฎหมายเน้นไปที่ความพยายามของจำเลยที่จะสกัดกั้นกระบวนการยุติธรรมมากกว่าการเน้นผลสำเร็จของการกระทำ

7. มาตรการต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวง

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สามารถแก้ปัญหาเรื่องการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงในอดีตลดลงอย่างมากสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่นการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง ทำให้มีการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตต่อราษฎรบังหลวงเป็นจำนวนมาก และสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงที่มีลักษณะร้ายแรงหลาย ๆ เรื่อง อยู่เสมอ และมีการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังพบปัญหาการทุจริตเกิดขึ้นอยู่บ้าง โดยเฉพาะในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย (enforcement) และนอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังเป็นประเทศผู้นำในเรื่องการต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงระหว่างประเทศ อีกด้วย

ในสหรัฐอเมริกา ประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐต่าง ๆ บัญญัติให้การกระทำทุจริตต่อราษฎรบังหลวงในรูปแบบต่างๆ เป็นความผิด นอกจากนี้ยังมีประมวลจริยธรรม ข้อบังคับทางการปกครอง และระเบียบขององค์กร เพื่อใช้ต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงอีกด้วย โดยปกติมาตรการในการลงโทษในความผิดฐานทุจริตต่อราษฎรบังหลวงตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างรุนแรง กฎหมายเปิดช่องให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้น้อยมาก

8. เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

• การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์

สหรัฐอเมริกามีกฎหมายรับรองสิทธิของประชาชนในการติดต่อสื่อสารไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญ “สิทธิของบุคคลที่จะมีความปลอดภัยมั่นคงในร่างกาย เคหสถาน เอกสาร และวัตถุสิ่งของต่อการค้น การยึด และการจับที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร จะถูกล่วงละเมิดมิได้และห้ามมิให้มีการออกหมายจับ เว้นแต่จะโดยมีเหตุอันสมควร ซึ่งได้มาโดยการสาบานหรือปฏิญาณตน และหมายนั้นจะต้องระบุเฉพาะเจาะจงถึงสถานที่ซึ่งจะถูกค้น ตัวบุคคลที่จะถูกจับและสิ่งของที่จะถูกยึด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และการให้รัฐสามารถใช้วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญเพื่อการบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผล”

9. มาตรการด้านความร่วมมือของรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกากับต่างชาติ

เนื่องจากปัญหาองค์กรอาชญากรรม ในปัจจุบันมีการติดต่อเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายระหว่างประเทศ มีการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่เกี่ยวกับเขตอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรม รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องสร้างมาตรการความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายกับรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

9.1 ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาได้ให้อำนาจอัยการสูงสุดในการก่อตั้งกองบัญชาการกลางแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (US National Central Bureau : USNCB) ขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานประสานงานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งภายในและต่างประเทศซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL)

9.2 กฎหมายว่าด้วยสัญชาติและคนเข้าเมือง

กฎหมายของสหรัฐอเมริกา กำหนดให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งสหรัฐอเมริกาในต่างประเทศ (Oversea Immigration and Nationalization Office) มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานร่วมกับต่างประเทศโดยการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์การข่าวเกี่ยวกับคนเข้าเมือง การฝึกอบรมผู้บังคับใช้กฎหมายรวมถึงการสืบสวนและการดำเนินคดีกับต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมือง หรือบุคคลที่นำพาผู้หลบหนีเข้าเมือง

9.3 คำสั่งประธานาธิบดี

คำสั่งของประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา ที่ 42 (Presidential Decision Directive : PDD 42) นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือในด้านการบังคับใช้กฎหมายที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติเพื่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมระหว่างประเทศ และถือว่าเป็นต้นแบบที่สหรัฐอเมริกานำมาปรับใช้ในการพัฒนาไปสู่ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายตาม ข้อ 27 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000

9.4 โครงการเจ้าหน้าที่ทางการทูตทางกฎหมาย (Legal Attache Program)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีโครงการเจ้าหน้าที่ทางการทูต โดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การทูตทางกฎหมาย (Legal Attache Program :Legat) ไปประจำอยู่ที่สถานทูตสหรัฐอเมริกาในประเทศต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการต่อต้านอาชญากรรมและการก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยการปฏิบัติการเชื่อมโยงกันกับหน่วยงานด้านความมั่นคงและด้านการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ

10. มาตรการในการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ Multi Agency Task Force

หน่วยงานพิเศษที่จัดตั้งขึ้นมีการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ เข้าเป็นหน่วยงานเดียว และเรียกหน่วยงานนี้ว่า หน่วยงานผสมหลายกรมกอง หรือ Multi Agency Task Force และอาจเทียบได้กับหน่วยงานของไทยคือหน่วยงาน กอ.รมน. ในอดีต หน่วยงานของสหรัฐอเมริกานี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จากหลายหน่วยงาน เช่น เจ้าหน้าที่ เอฟ บี ไอ พนักงานอัยการ เจ้าพนักงานสรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพากร เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการเงิน ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดักฟังการติดต่อสื่อสาร และอื่น ๆ อีกมาก เพื่อทำงานร่วมกันและใช้ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบและเอื้อกันให้สามารถตรวจสอบและหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้

● มาตรการของประเทศอื่นๆ

นอกจากมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา และมาตรการขององค์การสหประชาชาติแล้วยังมีมาตรการของประเทศอื่นอีกหลายประเทศที่ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมที่มีลักษณะการจัดตั้งเป็นองค์กรหรือองค์กรอาชญากรรม ยกตัวอย่าง เช่น

1. มาตรการริบทรัพย์สิน

1.1 มาตรการริบทรัพย์สินตามกฎหมายฟอกเงินของประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ ซึ่งได้อิทธิพลมาจาก ศาสนาจึงก่อให้เกิดหลักที่ว่าทรัพย์สินใดไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ตามหากก่อให้เกิดความเสียหายแก่มนุษย์แล้ว จำต้องริบทรัพย์สินนั้นเข้ามาเป็นของรัฐ หรือต้องทำลายเสียโดย มุ่งเน้นที่ตัวทรัพย์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นหลัก

1.2 มาตรการริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย

กฎหมายของประเทศออสเตรเลีย ที่มีชื่อว่า Proceeds of Crime Act 1987 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการติดตาม ยึด อาศัย และริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด แต่ตามกฎหมายนี้ได้มีข้อห้ามมิให้มีคำสั่งริบทรัพย์สินหรือออกคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินจนกว่าบุคคลผู้กระทำความผิดจะถูกตัดสินว่ามีความผิด หรือพิสูจน์แล้วฟังได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้น กฎหมายของประเทศออสเตรเลีย

ได้ให้อำนาจอัยการสูงสุด ในการระงับการเคลื่อนไหวในสิทธิของทรัพย์สินที่อาจถูกยึดหลังจากผู้กระทำ ความผิดถูกแจ้งข้อกล่าวหา แล้ว หรือภายใน 48 ชั่วโมงก่อนที่จะมีการแจ้งข้อกล่าวหา กับบุคคลดังกล่าว

ตามกฎหมายนี้ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้ด้วย และกำหนดให้สถาบัน การเงินต้องรักษาร่องรอยการเคลื่อนไหวของเงินเอาไว้ โดยต้องเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็น เวลานานถึง 7 ปี เป้าหมายของกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถที่จะติดตามรับ ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดและบันทึกอำนาจทางเศรษฐกิจของอาชญากร โดยอาศัยการรับทรัพย์สิน เป็นเครื่องมือทางกฎหมาย

2. มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงิน

2.1 มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการฟอกเงิน ที่มีความสมบูรณ์มาก มีกฎหมายที่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทุกรูปแบบอย่างครบ วงจรและมีหน่วยงานกลางที่มีการปราบปรามการฟอกเงินที่เข้มแข็งคือ Australian Transaction Report and Analysis Centre มีกฎหมายที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ Customs Act 1901 กฎหมายฉบับนี้ออกมาเพื่อ วัตถุประสงค์ให้รัฐมีอำนาจในการยึดรายได้ที่มีที่มาจาก การซื้อขายยาเสพติดไม่ว่ารายได้นั้นจะเป็นเงินสด เช็ค หรือทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการ ซื้อขายยาเสพติด และมีไว้เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจรัฐเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยใช้มาตรการบังคับเอาทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำ ความผิด

2.2 มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซีย

กฎหมายของประเทศมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการฟอกเงิน คือ กฎหมาย Anti-Money Laundering Act 2001 เป็นกฎหมายที่มีรายละเอียดมาก และกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการ ฟอกเงินไว้มากถึง 119 ฐานความผิด มีบทลงโทษที่รุนแรง และมีมาตรการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อ ปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างกว้างขวางมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้สำหรับผู้ที่กระทำการขัดขวางการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มาเลเซียได้ให้คำนิยามการฟอกเงิน(Money Laundering) ไว้ว่า หมายถึงการ จัดการโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือเกี่ยวกับ ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือการจัดหา จัดโอน การรับการแปลงสภาพ การแลกเปลี่ยน การ ทำลาย การใช้ การเอาออกไปหรือการนำเข้ามาในประเทศซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด กฎหมายได้กำหนดองค์ประกอบของการกระทำฟอกเงิน โดยบัญญัติไว้ว่า บุคคลใดมีส่วนร่วมในการ กระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิด หรือให้ความช่วยเหลือประการใด ๆ แก่บุคคลที่กระทำ ความผิดและเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามบัญชีท้ายกฎหมายนี้ นอกจากนี้ตามกฎหมายของ ประเทศมาเลเซียยังมีการจัดตั้งหน่วยงานที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า Labuan Offshore Financial Services Authority หรือ LOFSA รับผิดชอบในการทำงานของสถาบันการเงินนอกระบบที่มี เครือข่ายอยู่ทั่วโลกโดยเป็นหน่วยงานที่ให้บริการแบบครบวงจร

2.3 มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศอิตาลี

ประเทศอิตาลีมีกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินกำหนดไว้โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) และนอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะ mafia type criminal activities มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการมีอำนาจเต็มที่ในการสืบสวนสอบสวน ค้นหาจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับขบวนการมาเฟียได้โดยตรง เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่สามารถบังคับเอาภัยทรัพย์สินของกลุ่มมาเฟีย กฎหมายนี้สามารถบังคับเอาภัยทรัพย์สินได้ แม้ว่าจะยังไม่มีกรณีชี้ชัดว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไม่ และตามประมวลกฎหมายอาญาของอิตาลีได้มีบทบัญญัติไว้ว่า การให้เงินหรือสนับสนุนการเงินแก่กลุ่มมาเฟียเป็นความผิด

กฎหมาย Decree-Law no 306 บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขบทบัญญัติ Code of Criminal Procedure and Provision against Mafia-Type Activity ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการในทางอาญา ให้ทันกับความก้าวหน้าของการประกอบอาชญากรรมของกลุ่มมาเฟีย มีบทบัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ กฎหมายของอิตาลีถือว่าการควบคุมการกระทำความผิดทางด้านการเงิน เป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมาย Decree-Law no. 143 of 1991 amended by Decree-Law no 153 of 1997 เป็นกฎหมายที่มีมาตรการป้องกันสถาบันการเงินต่าง ๆ มิให้ตกเป็นแหล่งที่ใช้ในการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรม

3. มาตรการในการคุ้มครองพยาน

3.1 มาตรการคุ้มครองพยานของประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมัน

ประเทศเยอรมันไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะเพื่อคุ้มครองพยานในคดีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม แต่มีมาตรการตามโครงการคุ้มครองพยาน ในกฎหมายวิธีพิจารณาและกฎหมายตำรวจ (Police Law) ซึ่งสามารถนำมาใช้กับคดีอาชญากรรมก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรมได้ดังนี้

3.1.1. การคุ้มครองพยานในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการคุ้มครองพยานของเยอรมัน การรักษาความลับของทางพยานนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ข้อมูลของพยานจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ในคดีที่มีความสำคัญและร้ายแรงกฎหมายบัญญัติให้ต้องจัดหาทนายความให้พยาน เพื่อเป็นหลักประกันว่าพยานสามารถรู้ถึงสิทธิของตนเองได้

3.1.2. การคุ้มครองพยานตามกฎหมายตำรวจ เป็นมาตรการที่ส่งเสริมมาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากมาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเยอรมันไม่ครอบคลุมถึงการคุ้มครองในช่วงก่อนและหลังกระบวนการพิจารณาคดีอาญา มาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายตำรวจ เช่น การดูแลสุขภาพจิต รวมทั้งการให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ ของพยาน การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคุ้มครองพยานตามระยะเวลาและความร้ายแรงของอาชญากรรม

3.1.3. มาตรการคุ้มครองในทางปฏิบัติ ตำรวจได้ร่วมกับศาลจัดให้มีโครงการ

คุ้มครองพยาน โดยมีหน่วยงานคุ้มครองพยานโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยานโดยพยานที่จะเข้าร่วมโครงการนี้จะต้องให้ความยินยอม และจะต้องเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

3.2 มาตรการคุ้มครองพยานของประเทศออสเตรเลีย

การคุ้มครองพยานในประเทศออสเตรเลีย มีการเริ่มโครงการตามแนวของประเทศสหรัฐอเมริกา และมีการพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่งกลายเป็นการบังคับใช้กฎหมายในระดับประเทศที่มีการคุ้มครองที่สูงขึ้น ส่งผลให้การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมในประเทศออสเตรเลียประสบความสำเร็จมากขึ้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน ที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งโครงการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือพยานบุคคลและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง (An Act to Establish a Program to Give Protection and Assistance to Certain Witnesses and Other Persons) หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ค.ศ. 1994 Witness Protection Act 1994 เป็นกฎหมายที่มีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 มาตรการคุ้มครองพยานของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีโครงการคุ้มครองพยานปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีมาตรการที่สำคัญในการคุ้มครองพยานดังนี้ มีมาตรการที่จะไม่อนุญาตให้จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีหลักว่าจำเลยจะไม่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว หากปรากฏเหตุที่ควรเชื่อว่าจำเลยจะไปข่มขู่หรือทำอันตรายใด ๆ ต่อพยานหรือทนายหรือญาติของพยาน ไม่ว่าผู้นั้นจะเกี่ยวข้องกับคดีหรือไม่ และในระหว่างการสืบพยานนั้นจะมีฉากกั้นระหว่างพยานและจำเลย หรือสามารถนำระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้ามาใช้ในการสืบพยาน นอกจากนี้ศาลอาจสั่งให้จำเลยออกนอกห้องพิจารณาคดี ในกรณีที่ศาลเชื่อว่าพยานจะไม่สามารถเบิกความได้เต็มที่หากจำเลยอยู่ในห้องพิจารณาคดี และในกรณีที่มิพิดการพิเศษ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอนุญาตให้ศาลทำการซักถามพยานนอกสถานที่ได้ และในกรณีนี้จำเลยหรือทนายจำเลยสามารถเข้าร่วมในการซักถามได้เฉพาะกรณีที่ศาลเชื่อว่าการเบิกความของพยานต่อหน้าจำเลยจะไม่เป็นการรบกวนการเบิกความของพยาน และยังมีมาตรการคุ้มครองพยานด้วยการปกปิดข้อมูลบุคคลของพยาน ศาลอาจไม่อนุญาตให้มีการซักถามพยานเกี่ยวกับภูมิลำเนาหรือข้อมูลบุคคลอื่นๆ ของพยานนั้นเพื่อมิให้จำเลยล่วงรู้และแก้แค้นพยานในภายหลัง

4. มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางกระบวนการยุติธรรม

4.1 มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางกระบวนการยุติธรรมของประเทศเยอรมัน

กฎหมายของเยอรมันค่อนข้างครอบคลุมพันธกรณีตามข้อ 23 แห่งอนุสัญญาเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรซึ่งมีมาตรการที่สำคัญได้แก่ การที่มีบทบัญญัติลงโทษ

ผู้ชักจูงให้ผู้อื่นเบิกความเท็จ ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับและในกรณีที่ชักจูงให้ผู้อื่นยื่นยื่นข้อความเท็จในการเบิกความ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับและมีการกำหนดให้มีโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดฐานนี้ด้วย

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้ผู้ที่ใช้กำลัง หรือข่มขู่ว่าจะทำอันตราย บังคับให้ผู้อื่นกระทำหรือละเว้นจากการกระทำใด รวมถึงพยายามกระทำความผิดดังกล่าวต้องรับโทษจำคุกและปรับ และในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น และยังมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้สำหรับผู้ที่ใช้กำลังหรือข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง ชักจูงให้มีการต่อต้านหรือกระทำการจู่โจมอย่างรุนแรงต่อเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่เจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าหากลักษณะของการกระทำความผิดร้ายแรง (serious case) เช่น ผู้กระทำการหรือผู้เข้าร่วมใช้อาวุธ หรือทำด้วยความรุนแรง ทำให้ผู้ถูกข่มขู่ได้รับอันตรายถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บสาหัสต้องระวางโทษหนักขึ้น

4.2 มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมประเทศ

ออสเตรเลีย

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรมไว้เป็นหมวดหมู่ในส่วนที่สาม ของประมวลกฎหมายอาญา (Crimes Act 1914) หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม Offences Relating to The Administration of Justice รวม 22 มาตรา มีมาตรการตามหลักกฎหมายที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น

มีบทบัญญัติกำหนดความผิดในการข่มขู่ การใช้กำลังทำร้าย ทำให้เกิดความเสียหาย ความสูญเสียแก่พยานหรือบุคคลที่จะไปให้การเป็นพยาน ต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี

มาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานให้สินบนพยานหรือผู้ที่ทำให้การเป็นพยาน โดยคาดหวังหรือจงใจว่าบุคคลนั้นจะเบิกความอันเป็นเท็จ หรือละเว้นจากการเบิกความตามความเป็นจริง รวมทั้งบัญญัติให้บุคคลที่ถูกหลอกลวง นอจล บุคคลซึ่งเป็นพยานหรือจะไปเป็นพยานในคดีใด ๆ โดยมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคำเบิกความของพยานผู้นั้น เป็นต้น

5. มาตรการในการต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวง

5.1 มาตรการในการต่อต้านการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงในเขตการปกครองพิเศษ

สาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง)

ในอดีตฮ่องกงนับว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญและเต็มไปด้วยการทุจริตต่อราษฎรบังหลวง เนื่องจากเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และเป็นเมืองทางผ่าน เป็นสถานที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ มากมายซึ่งสามารถทำธุรกรรมได้ทุกอย่าง มีการทุจริตต่อราษฎรบังหลวงกันมากในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนทำให้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเงินสินบนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวันในฮ่องกง ต่อมาเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1974 ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ICAC หรือ Independent Commission Against Corruption โดย ICAC เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อผู้ว่าการรัฐ

ฮ่องกง หน่วยงานนี้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อมีจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับใหญ่ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

มาตรการการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของฮ่องกงได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก จนมีหลายประเทศนำไปเป็นต้นแบบในการจัดการองค์กร ต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศของตน เช่นจีนและออสเตรเลีย เป็นต้น

5.2 มาตรการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของประเทศสิงคโปร์

ในช่วงเวลาที่ประเทศสิงคโปร์เป็นอาณานิคมของอังกฤษ และในระยะที่ได้รับเอกราชใหม่ ๆ มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงมาก โดยมีลักษณะการกระทำเป็นขบวนการยากต่อการปราบปราม เดิมมีหน่วยงานเล็ก ๆ ที่รับผิดชอบในการสืบสวนคดีทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง คือ The Anticorruption Branch แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมขบวนการทุจริตเสียเอง และกฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามในขอบเขตที่จำกัด

ต่อมา เมื่อประมาณปี ค.ศ.1959 มีพรรคการเมือง PAP หรือ The People's Action Party ได้เข้ามาบริหารประเทศ ได้มีการกำหนดมาตรการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้เป็นนโยบายของรัฐบาล ทำให้ประเทศสิงคโปร์เริ่มมีมาตรการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจังนับแต่นั้นมา รัฐบาลประเทศสิงคโปร์เริ่มต้นด้วยการแก้ไขและออกกฎหมาย The Prevention of Corruption Act 1960 โดยมีการเพิ่มบทลงโทษที่รุนแรง และกำหนดฐานความผิดให้มากขึ้นกว่าเดิม และให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ CPIB หรือ Corrupt Practices Investigation Bureau ในการสืบสวนสอบสวนได้มากขึ้นและมีการปรับอัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองให้เพิ่มขึ้น เพราะข้าราชการและนักการเมืองที่ได้รับเงินเดือนน้อยหรือไม่เหมาะสมก็อาจเป็นปัจจัยชักจูงไปสู่การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

กฎหมายของสิงคโปร์กำหนดให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง หมายถึง การเรียกรับ การรับ หรือตกลงที่จะรับให้สัญญาหรือเสนอสิ่งใดๆ เพื่อจูงใจให้บุคคลกระทำการ ไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมีเจตนาที่จะทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง และยังกำหนดให้ทั้งผู้ให้และผู้รับสินบนมีความผิดตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ยินยอมรับหรือรับสินบนในนามของผู้อื่น ก็มีความผิดเช่นเดียวกัน ต้องได้รับโทษเหมือนกับผู้ที่ตนได้รับสินบนแทน หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสิงคโปร์ คือ สำนักงาน Corrupt Practice Investigation Bureau หรือ CPIB เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์

6. มาตรการต่อต้านการรับสารภาพ

การต่อรองรับคำสารภาพ เป็นมาตรการที่สำคัญช่วยให้สามารถนำตัวผู้ต้องหารายใหญ่ หรือผู้บงการซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดมาลงโทษได้ นอกจากมาตรการต่อรองรับคำสารภาพของ

ประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ประเทศอิสราเอลและประเทศอิตาลีก็มีระบบของการต่อรองคำรับสารภาพ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการรับข้อมูลข่าวสารและในด้านการลดคดีเข้าสู่ศาล

6.1 มาตรการต่อรองคำรับสารภาพของประเทศอิสราเอล

การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศอิสราเอลมีทั้งในรูปแบบต่อรองฟ้อง Charge Bargaining และต่อรองคำพิพากษา Sentence Bargaining และยังรวมถึงข้อตกลงในประเด็นอื่นที่เกี่ยวกับผลคำพิพากษาและกระบวนการพิจารณาอื่นรวมทั้งการสอบสวน

การต่อรองคำรับสารภาพ สามารถต่อรองคำรับสารภาพได้หลายช่วงเวลา ทำได้ทั้งก่อนฟ้อง และในชั้นใด ๆ ของการพิจารณา

“การต่อรองคำรับสารภาพ” (Plea Arrangement) หมายถึงข้อตกลงระหว่างพนักงานอัยการกับผู้ถูกกล่าวหา เกี่ยวกับเนื้อหาในคำฟ้อง หรือการลงโทษ หรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลการพิจารณา หรือกระบวนการพิจารณาความอื่น รวมถึงการสอบสวนในการแลกเปลี่ยนระหว่างความสมัครใจ จะยอมรับข้อเท็จจริงตามฟ้องในการพิจารณาของศาล กับการบรรลุตามเงื่อนไขที่แน่นอนที่กำหนดไว้ในข้อตกลง

โดยหลักแล้วการต่อรองคำรับสารภาพ ต้องทำโดยทนายความของผู้ถูกกล่าวหา กับพนักงานอัยการ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาอาจไม่เข้าใจและไม่รู้ถึงผลที่จะตามมาจากการที่ตนได้ทำข้อตกลง การมีทนายให้คำแนะนำและปรึกษา เป็นบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา แต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีทนายก็อาจทำข้อตกลงเองได้ ส่วนแบบของการต่อรองคำรับสารภาพนั้น ถ้าหากการต่อรอง คำรับสารภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญาร้ายแรง จะต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่จะได้ทำโดยวาจาต่อหน้าศาล หลังจากศาลรับเอาข้อตกลงของการต่อรองคำรับสารภาพเข้าสู่ศาลแล้ว จะทำบันทึกความตกลงต่อรองคำรับสารภาพ แต่ศาลจะทำการบันทึกได้ต่อเมื่อศาลมั่นใจว่าผู้ถูกกล่าวหา เข้าใจเนื้อหาของความตกลง และต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของผู้ถูกกล่าวหา และผู้ถูกกล่าวหาต้องมีสติรู้ถึงผลของการกระทำ (Intelligently)

เมื่อคู่สัญญาทำความตกลงในการต่อรองคำรับสารภาพแล้วข้อตกลงย่อมผูกมัดคู่กรณีแต่ข้อตกลงในการต่อรองคำรับสารภาพมิใช่สัญญาในทางแพ่ง คู่ความจึงอาจสละเสียได้ เหตุที่กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาสละข้อตกลงได้นั้น เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาได้รับการรับรองสิทธิในการที่จะไม่ให้การเป็นปฎิปักษ์ต่อตนเองในทางอาญา และเหตุที่กฎหมายกำหนดให้พนักงานอัยการสละข้อตกลงได้นั้น เนื่องมาจากเหตุผลที่พนักงานอัยการมีหน้าที่รักษาประโยชน์สาธารณะนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาในกรณีการต่อรองคำรับสารภาพไม่สมบูรณ์ เอกสารจากข้อตกลงนั้น รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพที่ยกเลิกไปแล้วหรือเอกสารที่แลกเปลี่ยนกันระหว่างพนักงานอัยการกับผู้ถูกกล่าวหาภายใต้กรอบการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพที่ไม่บรรลุข้อตกลงนั้น เอกสารเหล่านั้นจะถูกนำไปอ้างใช้ในการพิจารณาคดีไม่ได้ เพราะจะไม่เป็นกรรมกับผู้ถูกกล่าวหาและเป็นการละเมิดสิทธิในการไม่ให้การเป็นปฎิปักษ์ต่อตนเองในคดีอาญา

6.2 การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศอิตาลี

ลักษณะของการต่อรองคำรับสารภาพของประเทศอิตาลีจะแบ่งเป็นการพิจารณาคดี โดยการรวบรัดและต่อรองคำรับสารภาพในคดีที่มีอัตราโทษเล็กน้อย รูปแบบการต่อรองคำรับสารภาพ จะต่างกับการต่อรองคำรับสารภาพในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ Common Law แต่มีลักษณะเป็นการให้มีการตกลงเกี่ยวกับทางเลือกรูปแบบในการดำเนินคดี เนื่องจากกฎหมายรัฐธรรมนูญของอิตาลี มีหลักว่าการดำเนินคดี คุลยพินิจของพนักงานอัยการจำกัดอยู่แต่เพียงการพิจารณาข้อเท็จจริงจาก พยานหลักฐานและพิจารณาข้อกฎหมายว่าเพียงพอต่อการดำเนินคดีหรือไม่เท่านั้น ไม่ได้เปิดโอกาสให้ พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการแลกเปลี่ยนประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ของจำเลย

6.2.1 การพิจารณาโดยรวบรัด (Summary Trial) เป็นข้อตกลงระหว่าง

พนักงานอัยการและผู้ถูกกล่าวหาในการที่จะเลือกวิธีที่จะใช้ในการพิจารณาว่าจะให้มีการพิจารณาโดย รวบรัดแทนวิธีการพิจารณาปกติ การพิจารณาโดยรวบรัดนี้กฎหมายอิตาลีเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหา ร้อง ขอสืบสวนโดยได้รับความยินยอมของอัยการด้วย และผู้เสียหายที่เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่อง คดีอาญาสามารถมีบทบาทในการพิจารณาโดยรวบรัดด้วย กล่าวคืออาจปฏิเสธคำร้องขอพิจารณาโดยรวบ รัดได้ กระบวนการพิจารณาในกรณีที่ศาลยอมรับให้มีการพิจารณาโดยรวบรัดตามที่คู่ความตกลงกันแล้วมี ลักษณะดังนี้ ศาลจะต้องลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสาม ในกรณีที่ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตศาลต้องปรับโทษ ลดโทษจำเลยเหลือ 30 ปี การพิจารณาคดีโดยรวบรัดจะมีการพิจารณาเพียงชั้นไต่สวนมูลฟ้องเท่านั้นจะไม่ มีการพิจารณาเต็มรูปแบบ ศาลจะพิจารณาคดีจากสำนวนของอัยการ โดยไม่มีการสืบพยาน

6.2.2. การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining) เป็นการตกลงของกลุ่มความที่ จะกำหนดอัตราโทษที่แน่นอนเพื่อเสนอศาลพิจารณาดังจากการพิจารณาคดีโดยรวบรัดซึ่งเป็นการตกลง กันเฉพาะรูปแบบของการดำเนินคดี การต่อรองคำรับสารภาพของอิตาลีใช้เฉพาะในกรณีคดีอาญาที่มี อัตราโทษต่ำเท่านั้น

สรุป

จากการศึกษาสภาพปัญหาและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอันเกิดจากองค์กร อาชญากรรมของประเทศไทยนั้นพบว่า มาตรการในการป้องกันและปราบปรามยังด้อยประสิทธิภาพ ยังมีช่องว่างของกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมธรรมดาและ มาตรการในการต่อสู้กับการก่ออาชญากรรมโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม เพราะกฎหมายของ ประเทศไทยมิได้มีการเตรียมการไว้สำหรับการป้องกันและปราบปรามการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ขององค์กรอาชญากรรมไว้โดยเฉพาะ แต่ในทางตรงกันข้ามองค์กรอาชญากรรมได้อาศัยความ เจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วยในการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการก่ออาชญากรรม รวมทั้งมีการสร้างมาตรการในการขยายและปกป้องเครือข่ายขององค์กรทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนา ประเทศโดยรวม รวมทั้งมีผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน เพื่อความสงบสุขของสังคมจำต้องมีการสร้างมาตรการในการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาในบทนี้ถึงมาตรการต่างๆ ที่ประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรมและเริ่มต้นตัวในการแก้ปัญหาและหามาตรการที่เหมาะสมสำหรับประเทศของตนในการจัดการกับปัญหา ซึ่งมีการนำมาตรการต่างๆ กันมาใช้แก้ปัญหาเดียวกันนี้อย่างน่าสนใจ และมีหลายประเทศที่สามารถดำเนินการได้อย่างได้ผล นอกจากนั้นยังมีความพยายามในการทำความตกลงร่วมมือกันระหว่างประเทศในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว บางประเทศมีการสร้างมาตรการไว้โดยเฉพาะ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งทั้งสองประเทศประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในระดับที่น่าพอใจ เพื่อความผาสุกของประชาชนในชาติไทย อย่างยั่งยืน

ประเทศไทยควรนำมาตรการเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการสร้างมาตรการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม โดยควรหามาตรการที่ลงตัวระหว่างการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของประเทศ

บทที่ 3 มาตรการต่าง ๆ ในการเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันและปราบปราม องค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย

1. กฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ

รัฐบาลของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดและการก่ออาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม และตั้งแต่รัฐบาลนี้ เข้ามาบริหารประเทศและมีการประกาศนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพล รวมถึงประกาศสงครามกับยาเสพติดอย่างจริงจัง ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดได้รับการแก้ไขในระดับที่น่าพอใจ แต่การปราบปรามผู้มีอิทธิพลไม่ประสบความสำเร็จเท่ากับมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับผู้มีอิทธิพลหรือองค์กรอาชญากรรม เพราะเมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาจะเห็นว่าการกระทำในลักษณะเป็นขบวนการ การดำเนินงานมีความซับซ้อน มีการบังคับบัญชาหรือมีผู้อยู่เบื้องหลัง มีการใช้อิทธิพลด้านต่างๆ มาสนับสนุนในการขยายและป้องกันเครือข่ายขององค์กร และมีลักษณะการก่ออาชญากรรมด้านต่างๆ โยงใยระหว่างประเทศ หรือที่เรียกว่ามีลักษณะข้ามชาติเพิ่มมากขึ้น การแก้ปัญหากลุ่มอาชญากรรมของประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยมิได้บัญญัติกฎหมายเฉพาะขึ้นมาเพื่อจัดการกับปัญหานี้โดยตรง แม้รัฐบาลไทยเล็งเห็นผลกระทบอันเกิดจากปัญหาดังกล่าวและพยายามบัญญัติกฎหมายต่างๆ ขึ้นมาเพื่อที่จะจัดการกับปัญหา แต่กฎหมายเหล่านั้นไม่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ แต่ทำขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า ทำให้มีผลบังคับในขอบเขตที่จำกัด

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมาย พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 บังคับใช้กฎหมายนี้มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรม โดยกำหนดให้ความผิดอันเกิดจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมนั้นเป็นคดีพิเศษที่ต้องใช้มาตรการพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ในการดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดี ถือได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเช่นกัน แต่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดคำนิยามของคำว่าองค์กรอาชญากรรมและสมาชิกองค์กรอาชญากรรมไว้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการตีความ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามศัพท์ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 หรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ให้เป็นกฎหมายเฉพาะในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรม ต้องมีคำนิยามที่ชัดเจน และบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมโดยรวม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรม

2. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การฟอกเงินโดยองค์กรอาชญากรรมทำให้เกิดผลเสียร้ายแรงต่อนานาชาติรวมทั้งประเทศไทย จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาใช้บังคับ โดยมีบทบัญญัติที่สำคัญกำหนดให้การฟอกเงินหรือทรัพย์สินเป็นความผิดอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ข้อ 6 ที่กำหนดให้การกระทำต่างๆ ตามที่ระบุในอนุสัญญาข้อนี้ เป็นความผิดฐานฟอกเงิน

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีมาตรการที่สำคัญคือ สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่มาจากการกระทำความผิด ไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะโอนเปลี่ยนมือหรือเปลี่ยนสภาพไปที่ทอดก็ตาม นอกจากนั้นยังมีบทลงโทษผู้ที่ทำให้การสนับสนุน ช่วยเหลือด้วยประการใดๆ ในการฟอกเงิน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะกระทำในหรือนอกราชอาณาจักร เนื่องจากการฟอกเงินโดยองค์กรอาชญากรรม มีลักษณะการดำเนินการที่มีความซับซ้อน การกระทำไม่มีรูปแบบและวิธีที่ชัดเจนหรือตายตัว มีการปกปิดวิธีการดำเนินการ และมีลักษณะข้ามชาติ อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการดำเนินการมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการเคลื่อนย้ายเงินที่ได้มาจากการดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมผ่านทางธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายฟอกเงินให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การในปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรเพิ่มฐานความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมการกระทำความผิดที่องค์กรอาชญากรรมดำเนินการ ซึ่งมีความหลากหลายไม่มีรูปแบบและวิธีที่ชัดเจนตายตัว ให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ โดยศึกษาและนำประสบการณ์ กฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน หากมีการคัดสรรที่ดีและนำมาปรับใช้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำมาใช้ในการปรับปรุงกฎหมายของสังคมไทย

ประเทศไทยควรนำมาตรการของประเทศเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน และควรมีการกำหนดมาตรการตรวจสอบและติดตามการเคลื่อนย้ายเงินสดหรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้ระหว่างประเทศ และต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่า ธุรกรรมลักษณะใดบ้างที่ต้องสงสัยว่าจะเป็นฟอกเงินที่สถาบันการเงินหรือธนาคารที่จะต้องรายงานการทำธุรกรรมนั้นให้รัฐบาล เพื่อมิให้เกิดช่องว่างของกฎหมายให้การกระทำธุรกรรมบางอย่างรอดพ้นจากการตรวจสอบการฟอกเงิน แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลทั่วไปตามรัฐธรรมนูญด้วย อีกทั้งต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อการพัฒนาธุรกิจการพาณิชย์และการเคลื่อนย้ายเงินทุนโดยเสรีระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน

3. การป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม

ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมทำให้แต่ละประเทศสร้างมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามปัญหานี้ แต่บางประเทศประสบความยากลำบากในการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมขบวนการเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม หรือกระทำการทุจริตเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มองค์กรอาชญากรรม มาตรการในการป้องกันการทุจริตในองค์กรของรัฐ เป็นมาตรการที่จำเป็นอย่างยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาอันเกิดจากการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรม เพราะการก่ออาชญากรรมโดยองค์กรอาชญากรรมนั้นมักจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ประเทศไทยได้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้โดยปรากฏตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

แม้ประเทศไทยจะมีมาตรการต่างๆ เพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่ค่อนข้างสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ แต่ปัญหาดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปจากประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาด้านประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และเนื่องจากสภาพสังคมไทยยังมีระบบอุปถัมภ์ การมีผลประโยชน์ร่วมกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้กระทำความผิด และการให้ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่ำ ทำให้องค์กรอาชญากรรมใช้ข้อบกพร่องดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรของตน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

เพื่อให้สามารถลงโทษการกระทำการทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวพันกับองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการคอร์รัปชันให้ครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม และควรนำมาตรการของต่างประเทศมาใช้เช่นกฎหมายป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันของประเศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงในการกระทำความผิด มีการตรวจสอบคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่อย่างละเอียดก่อนที่จะรับเข้าทำงาน และตลอดเวลาที่ยังคงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีระบบการตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและการคุ้มครองทรัพย์สิน อีกทั้งประเทศสหรัฐอเมริกามีมาตรการในการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและอบรมคุณธรรมที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือมาตรการของประเทศสิงคโปร์ ส่องกง เหล่านี้เป็นต้น

แนวทางในการปรับปรุงมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรกำหนดความผิดฐานทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมไว้เป็นความผิดโดยเฉพาะและกำหนดบทลงโทษสถานหนักเป็นพิเศษในการกระทำทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวพันกับองค์กรอาชญากรรม ซึ่งอาจแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือบัญญัติไว้ในกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่จะจัดทำขึ้นโดยเฉพาะ และนำมาตรการของประเทศสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์และฮ่องกงมาปรับใช้

4. การสร้างความผิฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังขาดประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาข้อ 23 โดยการกำหนดให้การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมเป็นความผิดอาญาไว้เป็นการเฉพาะ ประเทศไทยจึงต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ข้อ 23 ด้วยการกำหนดให้การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมเป็นความผิดอาญา ซึ่งอาจจะบัญญัติไว้เป็นหมวดหมู่ในประมวลกฎหมายอาญา และให้มีความครอบคลุมการกระทำที่หลากหลาย อีกทั้งควรมีบทบัญญัติเอาผิดแก่ผู้กระทำการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นมาตรการคุ้มครองกระบวนการสืบสวน สอบสวนและดำเนินคดี และให้การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้อย่างครอบคลุมกว้างขวาง เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม เป็นต้น

แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของไทยเพื่อการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ควรนำข้อกำหนดตามอนุสัญญาฯ ข้อ 23 (ก) มาปรับให้เป็นบทบัญญัติกฎหมายของไทย โดยบัญญัติให้ผู้ใดที่กระทำโดยเจตนา ใช้กำลังบังคับ ชูเจ็ญ หรือข่มขู่ หรือให้สัญญา เสนอให้ หรือให้ประโยชน์ที่ไม่พึงได้แก่ผู้อื่น เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นเบิกความเท็จ หรือเพื่อแทรกแซงการเบิกความ หรือการเสนอพยานหลักฐาน ผู้นั้นมีความผิฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม และควรกำหนดบทลงโทษในความผิฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรมให้มีความเหมาะสม รุนแรงขึ้นกว่าการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันแต่ไม่มีเจตนาขัดขวางกระบวนการยุติธรรม การปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้จะเป็มาตรการสำคัญที่จะช่วยให้การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหาย พยาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐมิให้ถูกแทรกแซงจากอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม

5. มาตรการในการคุ้มครองพยานและผู้เสียหาย

อนุสัญญาได้กำหนดให้มาตรการในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองพยานและผู้เสียหายจากการตอบโต้ ข่มขู่ ที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม เป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ลงนามแสดงความจำนงเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาฉบับนี้ จึงมีพันธกรณีต้องสร้างมาตรการทางกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองพยานและผู้เสียหาย สำหรับประเทศไทย มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองพยานและผู้เสียหายปรากฏหลักการอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายตามกฎหมายอื่นๆ เช่นประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 245 กำหนดหลักการคุ้มครอง ผู้เสียหายในคดีอาญาว่าบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและค่าตอบแทนที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ซึ่งหลักการตามรัฐธรรมนูญมาตรานี้ ได้รับรองสิทธิของผู้เสียหายในการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นที่ตนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยความช่วยเหลือจากรัฐจะเป็นค่าตอบแทน ซึ่งอาจจะเป็นเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่ผู้เสียหายพึงมีสิทธิได้รับหรือตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีหากมีการข่มขู่พยานและผู้เสียหายพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2545 มีบทกำหนดโทษไว้ในมาตรา 21 ถึงมาตรา 23 กำหนดให้การกระทำความผิดต่อพยานและผู้เสียหายเป็นความผิดอาญา แต่มีข้อควรพิจารณาว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานของไทยยังไม่มีกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือเป็นหลักประกันว่าผู้ที่ได้รับการคุ้มครองจะไม่มาเป็นพยานเพื่อแก้แค้นผู้อื่น หรือไม่ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคุ้มครองพยาน ซึ่งต่างจากมาตรการประเมินบุคคลที่จะได้รับการคุ้มครองพยานโดยอัยการและ US Marshal ของประเทศสหรัฐอเมริกา

มาตรการที่จะใช้ให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองพยานอาจจะใช้มาตรการในหลายๆ ด้าน ทั้งมาตรการทั่วไปและมาตรการพิเศษตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถคุ้มครองพยานได้ทั่วถึงทุกด้านโดยกำหนดให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจในการกำหนดมาตรการคุ้มครองพยาน หากข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่าพยานอาจได้รับอันตราย และส่วนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องมีการกำหนดมาตรการห้ามพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลของพยาน นอกจากกรณีจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลของพยานต่อศาลเท่านั้นและศาลต้องปิดเป็นความลับด้วย

สำหรับมาตรการในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แต่มาตรการตามพระราชบัญญัตินี้ ยังมิได้กำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนจากการกระทำความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม หรือครอบคลุมฐานความผิดตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ รวมถึงความผิดตามพิธีสารแนบท้าย

ประเทศไทยจึงควรมีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมฐานความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม และความผิดตามพิธีสารแนบท้ายเช่น การฟอกเงิน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ความผิดฐานค้ำมนุษย์ เพื่อให้ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมได้รับค่าตอบแทน แต่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น และมีข้อควรพิจารณาสำหรับมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในส่วนนี้ต่อไปว่า จะต้องกำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนในความเสียหายจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมให้มากพอควร โดยการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐให้เพียงพอ

6. การดักฟังและการใช้เครื่องมืออื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน

การนำมาตรการในการดักฟังมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม เป็นมาตรการหนึ่งที่เป็น เพราะกระบวนการขององค์กรอาชญากรรมมีศักยภาพในการปกปิดซุกซ่อนการกระทำความผิดของตนเอง และมีมาตรการในการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลของตนได้เป็นอย่างดี ทำให้เป็นการยากที่จะเข้าถึงข้อมูลที่แท้จริง และทราบผู้บงการ หรือตัวการใหญ่ขององค์กรอาชญากรรมเหล่านั้นได้

กฎหมายของประเทศไทย มิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานกระทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ไว้อย่างชัดเจน มีการนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ แต่มาตรการเหล่านั้นจะใช้เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและประเทศอยู่ในภาวะไม่ปกติ มาตรการตามกฎหมายบางฉบับสามารถใช้อย่างจำกัดเฉพาะบางฐานความผิดเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมทั้งหมด คงมีแต่พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีบทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายสามารถใช้มาตรการพิเศษในการเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้ แต่อย่างไรก็ตามการดักฟังโทรศัพท์ต้องอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมที่ชัดเจนเพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจนเกินขอบเขต

เพื่อให้การปราบปรามการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยเกิดประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องนำมาตรการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะมาตรการในการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์และการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ไปบัญญัติเป็นกฎหมาย โดยให้สามารถทำได้ครอบคลุมทุกฐานความผิดที่องค์กรอาชญากรรมดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ในการได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ตลอดจนข้อมูลอื่นอันจะนำไปสู่พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของอาชญากรซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม แต่การที่กฎหมายบัญญัติให้รัฐสามารถทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ตลอดจนใช้มาตรการในการเข้าถึงข้อมูลซึ่งรัฐเห็นว่าจำเป็นนั้นอาจกระทบถึงสิทธิของประชาชนโดยรวมได้ จำต้องมีมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ และกำหนดขอบเขตและวิธีการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ตลอดจนมาตรการเข้าถึงข้อมูลอื่นให้ชัดเจน และนอกจากนี้ประเทศไทยควรมีมาตรการอื่นตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมาประยุกต์ใช้ประกอบกันด้วย

7. การใช้การต่อรองรับสารภาพเพื่อให้ได้ผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการใหญ่

• การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศไทย

การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน แต่มีกฎหมายบางฉบับเปิดโอกาสให้มีการต่อรองและมีการตกลงกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ถูกกล่าวหา เช่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 นอกจากนี้ยังมีกรณีตามกฎหมายอื่นที่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการตกลงกับผู้ต้องหาเพื่อระงับคดีอาญานั้น กฎหมายประเภทนี้มักเป็น

กฎหมายที่อัตราโทษไม่รุนแรงนัก และความผิดดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นเพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐ เช่น ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2496 ได้กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 102 ทวิ ถ้าบุคคลใดจะถูกฟ้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร และบุคคลนั้นยินยอมและใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง อธิบดีจะงดฟ้องเสียก็ได้ และการที่อธิบดีงดการฟ้องร้องเช่นว่านี้ ถือว่าเป็นอันคุ้มผู้กระทำความผิดนั้นในการที่จะถูกฟ้องร้องต่อไปในความผิดนั้น จะเห็นได้ว่าตามกฎหมายนี้ได้ให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากรทำการต่อรองการรับสารภาพกับผู้ต้องหาเพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่จะไม่ถูกฟ้องดำเนินคดี แต่ต้องเสียเงินค่าปรับแทน และตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ก็มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกัน

นอกจากมาตรการในการต่อรองการรับสารภาพตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว รายงานการศึกษาอันหนึ่งระบุว่า ในความผิดบางประเภท เช่น ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย พนักงานสอบสวนมักจะให้ผู้เสียหาย และผู้ถูกกล่าวหาตกลงกันก่อน เมื่อตกลงกันได้จนเป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่ายแล้ว พนักงานสอบสวนจะให้ผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพในข้อหาที่เบา หรือในกรณีที่ผู้ต้องหากระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส หากคู่กรณีตกลงกันได้ พนักงานสอบสวนจะให้ผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพในข้อหาที่เบากว่า ซึ่งอาจเป็นโทษที่พนักงานสอบสวนสามารถเปรียบเทียบปรับได้เช่น ฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยไม่เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 391 การกระทำของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเป็นการผิดหลักกฎหมาย ที่ถูกต้องนั้นพนักงานสอบสวนต้องมีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหลายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อทราบข้อเท็จจริงนั้น หรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หากในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนเป็นผู้ใช้อำนาจในการใช้ดุลพินิจในการที่จะให้ข้อเท็จจริงใดปรากฏขึ้นหรือไม่ก็ได้ ย่อมเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

การต่อรองการรับสารภาพในคดีอาญาของประเทศไทย สามารถทำได้โดยให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้พิจารณาแล้วเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการ ควรนำหลักเกณฑ์ของมาตรการในการต่อรองการรับสารภาพของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอิสราเอลมาใช้ โดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลักในการต่อรองการรับสารภาพ

8. การใช้สายลับและการคุ้มครองสายลับ

การใช้เทคนิคการอำพรางตัวหรือการใช้สายลับนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อจะได้ล่วงรู้ถึงความลับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกิจและการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมในต่างประเทศเช่น สหรัฐอเมริกามีการนำมาตรการในการใช้สายลับ และการอำพรางตัวมาใช้เป็นมาตรการในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม

ผู้เป็นสายลับหรือผู้ปฏิบัติการอำพรางนั้นจะต้องแฝงตัวเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ดังนั้นการใช้สายลับนั้นจำเป็นต้องเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะมาเป็นสายลับ บุคคลผู้เข้ามาเป็นสายลับนั้นควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นผู้ที่มีปฏิภาณ

ไหวพริบ มีบุคลิกที่เหมาะสมเข้าพื้นที่เป้าหมายได้อย่างกลมกลืน มีความรู้เรื่องที่ดินเข้าไปอำพรางอย่างดี การที่สายลับแฝงตัวเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมนั้น เป็นเรื่องที่เสี่ยง การเข้าไปล่วงรู้ความลับไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องใช้ระยะเวลานาน สายลับต้องกระทำการเพื่อให้เกิดการยอมรับคนเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม อาจต้องกระทำผิดกฎหมายตามคำสั่งขององค์กรอาชญากรรมเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจและไม่ให้องค์กรอาชญากรรมสงสัยว่าเป็นสายลับของเจ้าหน้าที่ การกระทำเหล่านี้ของสายลับถือว่าการกระทำผิด กฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติยกเว้นโทษที่สายลับจำเป็นต้องทำในขณะปฏิบัติการอำพราง ไม่มีบทบัญญัติให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่ปฏิบัติการอำพรางเป็นสายลับ

9. การใช้มาตรการในการควบคุมการขนส่งสิ่งของที่ผิดกฎหมาย

การส่งมอบภายใต้การควบคุม (controlled delivery) หมายถึงวิธีการปล่อยให้ผู้มีอำนาจหรือต้องสงสัยว่าเป็นสิ่งดังกล่าว หรือสิ่งที่บรรจุไว้แทน ออกจาก หรือผ่านเข้าไปในดินแดนของประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ โดยการรับรู้และอยู่ในสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะทราบตัวบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เมื่อมีการจับกุมลักลอบขนส่งสิ่งของต้องห้ามตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะจับกุมได้แต่เพียงผู้กระทำความผิดรายย่อยเท่านั้น หากเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการในการควบคุมการขนส่งสิ่งของผิดกฎหมาย หรือมาตรการส่งมอบ ภายใต้การควบคุมโดยเจ้าหน้าที่จะทำให้เจ้าพนักงานของรัฐทราบตัวการใหญ่ หรือผู้มีอำนาจในการสั่งการ และได้มาซึ่งพยานหลักฐานในการเอาผิดกับองค์กรอาชญากรรมได้

วิธีการส่งมอบภายใต้การควบคุมอาจทำได้โดยใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้อำพรางหรือถือสิ่งของที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการควบคุมของเจ้าหน้าที่โดยตรง และมีเจ้าหน้าที่อีกระดับหนึ่งสั่งการและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้นเพื่อให้มีการส่งมอบสิ่งของที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ไปยังจุดหมายปลายทาง วิธีการดังกล่าวมีความปลอดภัยในการรักษาส่งของต้องห้ามตามกฎหมายมิให้สูญหายไปในช่วงการเดินทางหรือสูญหายไปในตลาด แต่การกระทำของเจ้าหน้าที่ในการส่งมอบของที่ผิดกฎหมาย ถือว่าเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบภายนอกของการกระทำความผิด แต่ขาดองค์ประกอบภายในคือเจตนาเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยมิได้มีเจตนาในการกระทำความผิด ซึ่งอาจมีปัญหาในการพิสูจน์เจตนาภายในถ้าหากมีกฎหมายอนุญาตให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการส่งมอบภายใต้การควบคุม การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ย่อมไม่มีความผิดและสามารถทำได้ตามกฎหมาย

วิธีการส่งมอบภายใต้การควบคุมอีกวิธีการหนึ่ง คือ การใช้สายลับเป็นผู้ถือสิ่งของต้องห้ามตามกฎหมายโดยการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสายลับอาจเป็นผู้คุ้นเคยกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม และมีความสัมพันธ์ในระดับที่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมนั้น การดำเนินการประเภทนี้เจ้าหน้าที่ต้องคัดเลือกสายลับที่ไว้วางใจได้และต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้การใช้ผู้ที่กระทำความผิดเป็นผู้ถือสิ่งของที่ต้องห้ามตามกฎหมายโดยมีการจับกุมผู้
ที่ถือของที่ต้องห้ามตามกฎหมายได้ แต่ไม่ดำเนินคดีโดยใช้มาตรการให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ส่งมอบ
ของที่ผิดกฎหมายไปยังจุดหมายปลายทางภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อทราบผู้รับมอบ
สิ่งของที่ผิดกฎหมายแลกเปลี่ยนกับการที่จะไม่ถูกดำเนินคดี หรือได้รับการลดหย่อนโทษโดยเจ้าหน้าที่
ของรัฐอาจกระทำในรูปแบบของมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ

มาตรการในการควบคุมการขนส่งสิ่งของที่ผิดกฎหมาย หรือการจัดส่งภายใต้การควบคุมนั้นเป็น
มาตรการที่ต่างประเทศ เช่น ประเทศอเมริกาและสหพันธรัฐเยอรมัน นำไปใช้ในการต่อสู้กับองค์กร
อาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการมีมาตรการเสริมด้านอื่นๆ เช่น มาตรการ ในการ
ต่อรองคำรับสารภาพ รวมทั้งมาตรการในการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนประเภทอื่น
และมาตรการในการจัดการปัญหาเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมที่เป็นระบบ การที่จะนำมาตรการการส่ง
มอบภายใต้การควบคุมมาใช้ในประเทศไทยอย่างจริงจังและเป็นระบบที่แน่นอนนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่
เนื่องจากตามกฎหมายของประเทศไทยไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน หากนำมาตรการดังกล่าว
มาใช้ อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายในกรณี
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ขนส่งของที่ผิดกฎหมาย

ประเทศไทยควรมีการตรากฎหมายอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถทำการส่งมอบภายใต้การ
ควบคุมได้โดยกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจโดยเฉพาะขึ้นมารับผิดชอบสั่งการควบคุมตลอดจนกำหนด
ขอบเขตของการปฏิบัติการส่งมอบภายใต้การควบคุม ให้ครอบคลุมฐานความผิดที่องค์กรอาชญากรรม
ดำเนินการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความรัดกุม เป็นที่ไว้วางใจของ
ประชาชน เป็นหลักประกันให้เจ้าหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันสามารถป้องกันเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการนี้ในทาง
ทุจริต และที่สำคัญต้องให้มีผลจริงในทางปฏิบัติ

10. การใช้โทษปรับเป็นการลงโทษขององค์กรอาชญากรรมที่กระทำความผิด

มาตรการในการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.
2542 นับว่าเป็นมาตรการที่ใช้จัดการกับองค์กรอาชญากรรม ในด้านการกระทำธุรกรรมทางการเงินที่
ได้ผลในระดับที่น่าพอใจ การใช้โทษปรับเป็นการลงโทษขององค์กรอาชญากรรมที่กระทำความผิดนั้น เป็น
อีกมาตรการหนึ่งที่น่าสนใจนำมาใช้เป็นมาตรการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมได้ เพราะการลงโทษปรับนั้นเป็น
การกำหนดขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดผลร้ายต่อทรัพย์สินของผู้ถูกลงโทษ หรือเป็นมาตรการในการบังคับ
ในทางแพ่ง โดยผู้ถูกลงโทษต้องเสียค่าปรับเป็นจำนวนตามที่ศาลมีคำพิพากษา โดยมีต้องคำนึงว่าเงินที่จะ
นำมาเสียค่าปรับนั้นจะได้มาโดยวิธีใด ไม่ต้องพิสูจน์ว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้มาจากการกระทำ
ความผิด มีไว้เป็นความผิดหรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือไม่ซึ่งเป็นข้อจำกัดของโทษริบทรัพย์สิน
ตามประมวลกฎหมายอาญา และโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง
กับการกระทำความผิดตามความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พ.ศ. 2542 หรือไม่ การลงโทษปรับเป็นการมุ่งเน้นที่จะลดฐานอำนาจทางด้านเศรษฐกิจการเงินของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมแต่ต้องแก้กฎหมายให้ใช้มาตรการยึดทรัพย์มาขายทอดตลาดเพื่อชดเชยค่าปรับ แทนการนำตัวไปกักขังไม่เกิน 2 ปี เช่นที่ระบุไว้ในกฎหมายปัจจุบัน

11. มาตรการการลงโทษนิติบุคคลที่กระทำความผิด

องค์กรอาชญากรรมจำนวนมากใช้นิติบุคคลบังหน้าในการกระทำความผิด ทั้งในเรื่องของการตั้งชื่อหรือขายสิ่งผิดกฎหมาย การใช้บริษัททำธุรกิจที่ผิดกฎหมายและใช้ในการฟอกเงินดังนั้นจึงเป็นการยากมากที่จะสาวหาข้อมูลในการกระทำความผิดไปถึงตัวการที่แท้จริง กรณีเช่นนี้หากเน้นการลงโทษทางอาญากับผู้จัดการเพียงอย่างเดียวแล้ว องค์กรอาชญากรรมสามารถที่จะจ้างตัวแทนมารับโทษโดยไม่มีที่สิ้นสุดและเป็นผู้เก็บเกี่ยวผลประโยชน์ในท้ายที่สุด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องป้องกันด้วยการลงโทษนิติบุคคลทางอาญาด้วยการกำหนดโทษปรับอย่างหนักเพื่อให้คู่กับการกระทำความผิดที่มุ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกฎหมายไทยมีแนวทางในการเอาผิดกับนิติบุคคลอยู่แล้วในหลายกรณี ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการปรับ แต่การปรับยังไม่ได้กำหนดให้เพียงพอกับความเสียหายหรือประโยชน์ที่นิติบุคคลนั้นได้รับจากการกระทำความผิดและยังไม่มีกีดกันนิติบุคคลไม่ให้เป็นการกระทำผิดในนิติบุคคลเมื่อได้ความว่าน่าจะมีส่วนรู้เห็นให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ซึ่งจะต้องพัฒนาแนวทางนี้ในกฎหมายไทยต่อไป

12. การใช้มาตรการทางภาษีอากรลงโทษขององค์กรอาชญากรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติให้การเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทย รวมทั้งคนต่างชาติที่อยู่ในประเทศและมีรายได้ตามเงื่อนไขที่บัญญัติในประมวลรัษฎากรก็ต้องเสียภาษีอากรด้วย ดังนั้นเงินได้พึงประเมินที่จะต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร ย่อมหมายความว่ารวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งโดยทางที่ชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมาย เงินหรือทรัพย์สินที่องค์กรอาชญากรรมได้มาจากการทำผิดกฎหมาย จึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะต้องเสียภาษีเช่นกัน และเงินที่โอนเข้ามาในบัญชีธนาคารของสมาชิกองค์กรอาชญากรรม ถือเป็นรายได้พึงประเมินที่จะต้องเสียภาษี แต่เงินจำนวนมหาศาลที่องค์กรอาชญากรรมได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายนั้นไม่มีการเสียภาษี ทั้งยังนำเงินเหล่านั้นกลับเข้ามาก่อผลร้ายต่อประเทศชาติอีก

กฎหมายของประเทศไทยมีมาตรการนี้อยู่แล้วตามประมวลรัษฎากรแต่ไม่ได้นำมาใช้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนและการลงโทษผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรนั้นเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนโดยทั่วไปมิได้มีบทบัญญัติพิเศษหรือมาตรการระเบียบปฏิบัติโดยเฉพาะกับผู้หลบเลี่ยงภาษีอากรที่เป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม เนื่องมาจากกระบวนการยุติธรรมของไทยในปัจจุบัน เห็นว่าการหลบเลี่ยงไม่ชำระภาษีอากรเป็นความผิดเล็กน้อย มิใช่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) การที่จะนำมาตรการทางด้านภาษีมาใช้เพื่อเป็นการลงโทษขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทยจำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือกันในการแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือเบาะแสเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการชำระภาษีระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น

13. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน

องค์กรอาชญากรรมมีการพัฒนารูปแบบเป็นลักษณะข้ามชาติ ทำให้ลำพังแต่เพียงประเทศเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแต่ละประเทศต่างมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง อำนาจบังคับใช้กฎหมายจึงจำกัดอยู่เฉพาะภายในเขตอำนาจของตนเท่านั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศประสบปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายเมื่อพ้นพรมแดนของประเทศตน แต่ในทางตรงกันข้ามองค์กรอาชญากรรมนั้นได้ขยายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ไร้พรมแดน การให้ความร่วมมือกันระหว่างประเทศทางด้านกฎหมายจึงมีความจำเป็น และเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาองค์กรอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติได้

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ได้กำหนดการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันของรัฐภาคี (Mutual Legal Assistance) ไว้ในข้อ 18 ซึ่งประกอบไปด้วยบทบัญญัติย่อยๆ จำนวน 30 ข้อ โดยมีจุดประสงค์เพื่อร่วมกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยอาศัยการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในด้านกฎหมายเป็นเครื่องมือทางกฎหมาย (legal tool) เพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติให้บรรลุเป้าหมายตามอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความพยายามเร่งเสริมสร้างและยกระดับการบริหารกระบวนการยุติธรรมให้เป็นมาตรฐานใกล้เคียงกันทั่วโลก

ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามแสดงความจำนงจะเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และรับเอามาตรการในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน และเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศในการริบทรัพย์สินซึ่งโดยเนื้อหาแล้ว มาตรการทั้งสองเป็นเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญานั้นเอง

แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่ให้ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาได้และมีประสิทธิภาพตามสมควร แต่ยังคงแก้ไขบางประการ โดยเฉพาะเรื่องความร่วมมือในการริบทรัพย์ซึ่งต้องทำได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ เพราะปัจจุบันการโยกย้ายเงินโดยเฉพาะทางอิเล็กทรอนิกส์ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วมาก หากการประสานงานในการร่วมมือเพื่อยึดทรัพย์ไม่รวดเร็วพอจะทำให้ทรัพย์ถูกโยกย้ายหลบหนีได้โดยง่าย

อีกกรณีหนึ่งที่จะต้องมีการแก้ไขคือการกำหนดว่าทรัพย์ที่ริบได้จะเป็นของใคร ในปัจจุบันกฎหมายไทยกำหนดว่าหากมีการริบทรัพย์แล้ว ทรัพย์ที่ริบทั้งหมดจะต้องตกเป็นของแผ่นดิน ทำให้ไม่สามารถคืนให้แก่เจ้าของหรือผู้เสียหายที่แท้จริงได้ และส่งผลให้ความร่วมมือในด้านนี้ค่อนข้างจะมีปัญหาในกรณีที่รู้ว่าใครเป็นเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง เมื่อประเทศไทยถือปฏิบัติให้ทรัพย์สินที่ริบตกเป็นของแผ่นดินในทุกกรณีโดยไม่มีความยืดหยุ่นเช่นนี้ จะมีผลในการปฏิบัติต่างตอบแทนกับประเทศอื่นๆ ต้อง

แก้กฎหมายให้มีความคล่องตัวมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ ให้ประเทศไทยสามารถเลือกแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทนได้ โดยสามารถคืนให้เจ้าของที่แท้จริงได้หากประเทศที่ร้องขอนั้นปฏิบัติอย่างเดียวกันในลักษณะต่างตอบแทน หรือให้ตกเป็นของแผ่นดินหากกฎหมายเรื่องการริบทรัพย์ของประเทศที่ร้องขอไม่คืนให้ในกรณีที่ไทยร้องขอ นอกจากนั้นในกรณีการคืนให้ผู้เสียหายที่แท้จริงให้สามารถหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้ในอัตราที่สอดคล้องกับอัตราของประเทศที่ร้องขอใช้ อยู่ เว้นแต่ประเทศที่ให้ความร่วมมือด้วยไม่หักค่าใช้จ่าย และในกรณีที่มีความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายในการร่วมกันริบทรัพย์ที่ไม่ปรากฏตัวผู้เสียหายที่แท้จริง เช่นเงินที่รับมาจากการขายยาเสพติด ต้องสามารถที่จะแบ่งทรัพย์ที่ริบได้ตามสัดส่วนของการลงทุนลงแรงในการริบทรัพย์นั้นหลังจากหักหรือไม่หักค่าใช้จ่ายแล้วแต่กรณี

14. การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

อาชญากรรมข้ามชาติเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ ดังจะเห็นได้จากปัญหา ยาเสพติด ปัญหาการค้าหญิงและเด็ก การลักลอบค้าแรงงานข้ามชาติ การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสำคัญจึงจะประสบความสำเร็จในการป้องกันและปราบปราม อนุสัญญาฯ จึงได้กำหนดมาตรการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นมาตรการหนึ่ง คือมาตรการความร่วมมือทางกฎหมาย

สำหรับมาตรการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ประเทศไทยมีมาตรการให้ความร่วมมือส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับนานาประเทศ โดยมีพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ.2472 เป็นกฎหมายภายในประเทศ และมีการทำสนธิสัญญากับหลายประเทศ เช่น ประเทศสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา จีนมาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้นโดยหลักเกณฑ์การส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ประเทศไทยทำสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ มีสองลักษณะ คือ

1. การระบุประเภทความผิดโดยเฉพาะเจาะจง ที่ให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยจะเป็นความผิดที่มีโทษสูงหรือความผิดอุกฉกรรจ์ ซึ่งประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญากับประเทศต่างๆ เช่น ประเทศ สหราชอาณาจักร

2. การกำหนดโทษขั้นต่ำของความผิดที่จะให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ กล่าวคือ ต้องเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรือทำให้ปราศจากเสรีภาพหรือการกักขังเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี หรือโดยการลงโทษที่หนักกว่านั้น ซึ่งประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญาลักษณะนี้กับประเทศสหรัฐอเมริกา

นอกจากจะเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้แล้ว ในหลักการเดิมความผิดนั้นต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ตามกฎหมายของรัฐที่ร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับรัฐที่ได้รับคำร้องขอด้วย ซึ่งเรียกว่า double criminality หรือหลัก “ความผิดสองประเทศ” แต่หลักการนี้ในระยะหลังมีการผ่อนคลายความเคร่งครัด โดยถือว่า เพียงแต่เป็นความผิดที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างรัฐที่ร้องขอกับรัฐที่รับคำร้องขอ ให้ถือว่ารัฐทั้งสองยอมรับว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ตามกฎหมายของตนแล้ว แต่ยังเกิดปัญหาในทางปฏิบัติคือ ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนนี้ บางฐานความผิดจะมีองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายของรัฐที่ร้องขอกับรัฐที่รับคำร้องขอแตกต่างกัน

ประเทศไทยได้แก้ปัญหานี้โดยการทำสนธิสัญญากับประเทศอื่นในระยะหลัง จะระบุหลักการว่า การตีความสนธิสัญญา ต้องทำให้มีผลในทางปฏิบัติในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนมากที่สุด ด้วยการยึดถือข้อเท็จจริงรวมของการกระทำ ความผิดนั้นว่า เข้าข่ายที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายของทั้งสองรัฐหรือไม่ หลักการนี้เป็นหลักที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน (ลงนามเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2536) หลักการสำคัญอีกอันหนึ่งของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน คือ ให้ศาลของรัฐที่รับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พิจารณาเพียงว่ามีพยานหลักฐานที่แสดงว่าคดีมีมูลพอที่จะดำเนินคดีกับบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเท่านั้น ก็เพียงพอแล้ว ส่วนบุคคลนั้นจะกระทำความผิดจริงหรือไม่เป็นเรื่องของศาลของประเทศที่ร้องขอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไป

วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ประเทศไทยถือปฏิบัติ จะมีสองลักษณะ คือ

1. วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบปกติ ซึ่งวิธีการนี้ จะใช้ระยะเวลาานาน มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ยุ่งยาก

2. วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อหรือแบบรวบรัด ได้แก่การที่บุคคลที่ถูกต้องการตัวละสิทธิของตนในการที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนรวมทั้งข้อกำหนดหรือสิทธิต่างๆ ตามสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากศาล เช่น สิทธิที่จะต่อสู้ว่าคดีที่ร้องขอนั้น ไม่ใช่ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ (double criminality) หรือไม่ใช่ตัวบุคคลที่ถูกร้องขอ หรือคดีไม่มีมูลความผิด โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องให้ความยินยอมโดยไม่เพิกถอนการละสิทธิ อาจกระทำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานอัยการ มีการบันทึกความยินยอมที่ให้นั้นต้องให้โดยละเอียดในประเด็นสำคัญ 3 ประการคือ ตนได้รับแจ้งสิทธิต่างๆ ตามกระบวนการพิจารณาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว และตนยินยอมที่จะเดินทางไปต่อสู่วินิจฉัยคดีที่ร้องขอด้วยความสมัครใจ โดยขอละสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยวิธีปกติ ทั้งนี้จะไม่เพิกถอนความยินยอมนั้นจากนั้นกระทรวงการต่างประเทศจะใช้ดุลพินิจอีกครั้งหนึ่งว่าจะส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีแบบย่อหรือไม่

ในระยะแรกวิธีการแบบย่อ ประเทศไทยปฏิบัติกับประเทศสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียวเท่านั้น เนื่องจากมีระบุไว้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา วิธีการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อ มีข้อดีหลายประการ คือ ลดขั้นตอนการดำเนินการ ผู้ถูกต้องการตัวสามารถให้ความยินยอมได้โดยสมัครใจ ไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เป็นการอำนวยความสะดวก

ดังนั้น เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของอนุสัญญา ประเทศไทยควรมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 เพื่อให้มาตรการดังกล่าวสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพ

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์มาตรการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วเทียบกับมาตรการต่างๆ ที่ประเทศไทยมีและใช้อยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยยังมีมาตรการและวิธีปฏิบัติในการต่อสู้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้ไม่คืบหน้า และจะต้องรีบดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและแนวทางปฏิบัติอย่างรีบด่วน เพื่อแก้ปัญหาให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยนำเอามาตรการต่างๆ ที่ประเทศอื่นใช้อย่างได้ผล หรือมาตรการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมาปรับใช้ในประเทศไทย ด้วยการนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายไทยเพื่อให้เป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ในการต่อสู้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยใช้กฎหมายเป็นหลัก และเป็นการสร้างการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ ด้วยระบบนิติรัฐแทนการใช้ความรุนแรงที่ผิดกฎหมายของวิธีการนอกกรอบ หรือการปล่อยให้ประชาชนต้องเผชิญกับความหวาดผวาคดีอาชญากรรมจากกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมตามยถากรรม

บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิจัยและศึกษาในเรื่องนี้ เห็นได้ชัดว่าองค์กรอาชญากรรมทั้งที่ทำกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในประเทศและที่ดำเนินกิจกรรมข้ามชาติ สร้างปัญหาและความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับประเทศไทย ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความผาสุกของประชาชน ต่อการปกครองของรัฐและต่อความมั่นคงของชาติ เพราะกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมทำลายทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของชาติอย่างต่อเนื่อง

จากงานวิจัยของผาสุก พงษ์ไพจิตรและคณะจากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ประเมินไว้เพียงหกกิจกรรม (ในปี พ.ศ. 2539) ว่าได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศถึง 200,000 ล้านบาทต่อปี หากประเมินทุกกิจกรรมที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมจะสูงกว่าตัวเลขดังกล่าวมาก นอกจากทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ทางด้านสังคมได้รับผลกระทบไม่น้อยกว่าทางด้านเศรษฐกิจเลย โดยองค์กรอาชญากรรมได้ทำลายทรัพยากรมนุษย์ และสร้างความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจในกระบวนการยุติธรรม สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมได้พัฒนาตัวไปและสร้างอิทธิพลทางการเมืองเพื่อปกป้องกิจกรรมของตนเองรวมทั้งการซื้อสื่อเพื่อใช้สร้างอิทธิพลต่อเนื่องเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนให้ความร่วมมือหรือปกป้องสมาชิกองค์กรอาชญากรรมเพื่อแลกกับผลประโยชน์ในทางทรัพย์สินและประโยชน์ทางการเมืองเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจและผลประโยชน์

เจ้าหน้าที่ที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมไม่สามารถทำหน้าที่ตามกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะกระบวนการทางกฎหมายมีจุดอ่อนและช่องว่างมากมาย เจ้าหน้าที่ผู้สุจริตมีทางเลือกเพียงสองทาง คือ ทำหน้าที่ไปด้วยความท้อแท้และทำเท่าที่จะทำได้ เมื่อพบอุปสรรคก็หยุดดำเนินการและยอมรับสภาพความพ่ายแพ้ หรืออีกทางเลือกหนึ่งคือการตอบโต้องค์กรอาชญากรรมด้วยการใช้วิธีการนอกระบบที่ผิดกฎหมาย โดยการใช้ความรุนแรงในลักษณะเดียวกันด้วยวิธีการต่างๆ จุดอ่อนที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถใช้มาตรการทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกฎหมายไทยที่มีอยู่ไม่ได้เตรียมการในการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรมสมัยใหม่ และกระบวนการแก้ไขกฎหมายที่ยากเย็นแสนเข็ญและล่าช้ามาก ทำให้มาตรการและกระบวนการทางกฎหมายตามไม่ทันกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม ประชาชนต้องยอมรับสภาพความเป็นจริงในสังคมถึงการมีอิทธิพลเหนือกฎหมายของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเหล่านี้

เมื่อกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมทำให้สภาพทางเศรษฐกิจอ่อนแอและสังคมถูกทำลายไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการทำลายทรัพยากรมนุษย์จำนวนมาก ทำให้กระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในระยะยาวทำให้เกิดความเสียหายทางความมั่นคงซึ่งถูกถ่วงถ่วงไปอย่างต่อเนื่อง

หากไม่หาทางกำจัดหรือควบคุมกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมจะทำให้ประเทศเสียหายเกินกว่าที่จะแก้ไขได้ ส่งผลให้สังคมไทยล้าหลังไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ เนื่องจากการแข่งขันในเวทีโลกปัจจุบัน คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ความเข้มแข็งทางด้านสังคมและทางเศรษฐกิจของทั้งสังคมในชาตินั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแต่ละประเทศ

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินมาตรการที่เอาจริงเอาจังในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมสองประการ คือ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดรายใหญ่ และมาตรการการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ซึ่งการทั้งสองกรมกับยาเสพติดประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แม้ว่าจะมีผลกระทบต่อเนื่องทางด้านสิทธิมนุษยชนจากการที่มีผู้เสียชีวิตไปกว่า 2,000 คนในช่วงเวลา 3 เดือนของการทำสงคราม แต่มาตรการในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลกลับไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะอิทธิพลทั้งทางด้านอำนาจ ด้านการเงิน ด้านการเมืองและความซับซ้อนของกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม ตลอดจนการที่เจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ซึ่งทำให้มาตรการทางการปฏิบัติจริงต่างกับความเข้มแข็งในปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด และในบางกรณีเจ้าหน้าที่บางคนไม่สามารถละวางผลประโยชน์ที่ได้รับจากองค์กรอาชญากรรมอยู่เป็นประจำได้ จึงทำให้การปราบปรามไม่ได้ผลเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับ การปราบปรามยาเสพติด

อีกสาเหตุหนึ่งที่เป็นปัจจัยในการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล คือ การขาดมาตรการทางกฎหมายที่เพียงพอในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลหรือองค์กรอาชญากรรม เพราะนโยบายอย่างเดียวโดยปราศจากมาตรการทางกฎหมายที่เพียงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการร่างกฎหมายของประเทศไทยมักตั้งอยู่บนข้อสมมุติฐานที่ว่า ผู้กระทำความผิดทางอาญาเป็นปัจเจกบุคคลที่อ่อนแอจะต้องถูกดำเนินคดีโดยรัฐซึ่งเพียบพร้อมด้วยความสามารถและทรัพยากร กระบวนการพิจารณาคดีจึงให้สิทธิผู้ต้องหาไว้มากมายเพื่อช่วยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถต่อสู้คดีกับรัฐได้ กฎหมายไทยจึงไม่ได้ถูกเตรียมการไว้เพื่อต่อสู้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ในยุคปัจจุบัน การจะป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมให้ได้ผล รัฐจึงจำเป็นต้องสร้างมาตรการทางกฎหมายเฉพาะที่จะใช้กับกลุ่มองค์กรอาชญากรรมแยกกับบุคคลธรรมดาที่เพียงพอในการต่อสู้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล และการจัดระบบหน่วยงานในการปราบปรามและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้มีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิธีการสากลในการแก้ปัญหาโดยชอบธรรม เพื่อให้การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบนิติรัฐ (legal state) ที่ใช้กฎหมายเป็นหลักในการแก้ปัญหาบ้านเมืองอย่างได้ผลและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศ

ปัญหาผลกระทบจากองค์กรอาชญากรรมไม่ใช่เป็นปัญหาเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกต่างประสบปัญหาอย่างเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว หลาย ๆ ประเทศได้พัฒนาวิธีการต่อสู้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมด้วยวิธีต่าง ๆ กัน ประเทศที่มีการพัฒนากฎหมายอย่างรวดเร็วประเทศ

หนึ่ง คือสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่เน้นด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างมาก แต่เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องป้องกันอันตรายต่อประชาชนส่วนรวม สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และสามารถหาจุดที่ลงตัวระหว่างการรับรองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลกับการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และการป้องกันประชาชนผู้บริสุทธิ์จากผลกระทบขององค์กรอาชญากรรม

นอกจากนั้นองค์การสหประชาชาติได้เป็นเจ้าภาพในการจัดระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญประเทศต่าง ๆ เพื่อรวบรวมและร้อยเรียงมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมมาไว้เป็นชุดกระบวนการเพื่อสามารถใช้ได้อย่างสอดคล้องกันและเป็นที่ยอมรับได้ของประชาคมโลก ผลการดำเนินการทำให้เกิดเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และยังมีพิธีสารต่อท้ายอนุสัญญาฯ ดังกล่าวอีก 3 ฉบับ ได้แก่ พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก พิธีสารเพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นทางบก ทะเลและอากาศ และพิธีสารเพื่อต่อต้านการผลิตและการลักลอบค้าอาวุธ ชี้นส่วนและอุปกรณ์และเครื่องกระสุนปืนโดยผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาฯ และพิธีสารการค้ามนุษย์ฯ และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฯ และมีภาระผูกพันที่จะต้องปรับกฎหมายไทยให้สามารถปฏิบัติการได้ครบถ้วนตามข้อบังคับตามอนุสัญญาฯ และพิธีสารทั้งสองฉบับ จึงได้ศึกษามาตรการต่างๆ ตามอนุสัญญาฯ นี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับกฎหมายไทย และการจัดองค์กรการปราบปรามของรัฐให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมต่อไป

มาตรการสำคัญที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรม และที่มีอยู่ในกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่ได้ศึกษาไว้ในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

1. การกำหนดคำนิยามขององค์กรอาชญากรรม และสมาชิกองค์กรอาชญากรรม
2. การกำหนดความผิดฐานการเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรม หรือการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรม
3. การขยายความผิดฐานฟอกเงิน เพื่อให้ครอบคลุมความผิดมูลฐานที่กว้างขวางมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
4. การกำหนดความผิดฐานทุจริตและการฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม
5. การกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลและมาตรการในการป้องกันปราบปรามการใช้นิติบุคคลกระทำความผิด โดยเฉพาะที่ทำโดยองค์กรอาชญากรรม สมาชิกหรือตัวแทน
6. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา
7. การกำหนดความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม
8. การสร้างมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายในคดีที่มีการสืบสวน สอบสวนและฟ้องร้องสมาชิกองค์กรอาชญากรรม

9. การสืบสวนสอบสวนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของประเทศต่างๆ เพื่อให้ได้ผลในการปราบปรามและดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรมอย่างเต็มที่ และลดอุปสรรคจากข้อจำกัดทางพรมแดนให้ลดน้อยลงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ยังคงเคารพอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศอย่างเต็มที่

10. การจัดทำกฎหมายและระเบียบการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ เช่น การดักฟังการสนทนาทั้งทางตรง ทางโทรศัพท์ หรือตรวจสอบการสื่อสารทางอื่น เช่นทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้สายลับเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรมในระยะยาวเพื่อหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับสมาชิกองค์กรอาชญากรรมทั้งหมด รวมทั้งการสร้างกระบวนการควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามจุดประสงค์อย่างแท้จริงและไม่ให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิดซึ่งจะเป็นอันตรายต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์

11. การจัดให้มีมาตรการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดร่วมมือให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยการกำหนดให้มีการให้ประโยชน์ตอบแทนที่ชอบด้วยกฎหมายต่อความร่วมมือ เช่นการฟ้องในข้อหาที่เบากว่า การลดโทษ การกันตัวไว้เป็นพยาน ฯลฯ

12. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การเก็บ การวิเคราะห์ข้อมูลประวัติอาชญากรรม และความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศในการให้ข้อมูลและประวัติอาชญากรรมซึ่งกันและกัน

13. การให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค เพื่อผลในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน

14. การใช้ค่าปรับและมาตรการริบทรัพย์ขยายทอดตลาด เพื่อใช้แทนค่าปรับเป็นการลงโทษเพิ่มเติมจากการจำคุกและการประหารชีวิต

15. การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษที่รวมเอาผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ที่จำเป็นไว้เพื่อพัฒนาความชำนาญพิเศษในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

นอกจากมาตรการสำคัญๆ ดังกล่าวมาแล้วยังมีมาตรการย่อยอีกมาก ซึ่งมาตรการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ยังมีรายละเอียดอีกมากมายที่จะต้องดำเนินการให้มีกฎหมาย กฎกระทรวง และ ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างระบบควบคุมตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายต่างๆ อย่างถูกต้องตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย และป้องกันการนำมาตรการดังกล่าวไปใช้ในทางที่ผิดเพื่อกลั่นแกล้งผู้บริสุทธิ์ และไม่ขัดกับหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรการเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นมาตรการที่รุนแรง จึงต้องใช้อย่างระมัดระวังให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ โดยการหาจุดเหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามสมควรและสามารถป้องกันประชาชนส่วนใหญ่จากการตกเป็นเหยื่อขององค์กรอาชญากรรมด้วย

นอกจากนั้นเป็นที่ยอมรับว่าเมื่อกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และวิธีการปราบปรามนอกระบบที่ผิดกฎหมายไม่ได้รับการยอมรับอีกต่อไป รวมทั้งยังเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่ที่ใช้วิธีการนอกระบบเองด้วย จึงต้องทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้วิธีการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมตามหลักกฎหมาย แทนการใช้วิธีการปราบปรามนอกระบบ ด้วยการศึกษานำเอามาตรการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยไปบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีการศึกษาและดำเนินการร่างกฎหมายให้มีผลในการป้องกันและปราบปราม

องค์กรอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้การเมืองถูกบีบคั้นด้วยผลประโยชน์น้อยลง และทำให้เกิดความสงบสุขทางสังคมเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตอยู่ด้วยความสงบ ปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป รวมทั้งเป็นการป้องกันทรัพยากรมนุษย์จากการถูกทำลาย กลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาถึงปัญหาองค์กรอาชญากรรมและผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย และความด้อยประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่ามาจากสาเหตุหลัก 3 ประเด็นคือ

1. กฎหมายที่มีอยู่ล้าสมัย ไม่เอื้อต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้เตรียมการอย่างเป็นระบบเพื่อการดังกล่าว และมีความคิดพื้นฐานในการร่างกฎหมายเพื่อดำเนินการกับปัจเจกบุคคลมากกว่าการแก้ปัญหากลุ่มองค์กรอาชญากรรม
2. ก่อนปี พ.ศ. 2547 ไม่มีหน่วยงานซึ่งได้พัฒนาความชำนาญเป็นพิเศษในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมซึ่งรวมเอาทรัพยากรของหน่วยงานต่าง โดยเฉพาะการรวบรวมเอาเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและความสามารถจากหน่วยงานต่าง ๆ มาทำงานร่วมกัน เพื่อให้เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างครบวงจรและครบทุกด้าน
3. ในอดีต ประเทศขาดแนวนโยบายและความมุ่งมั่นทางการเมือง (political will) ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยได้รับความเสียหายจากองค์กรอาชญากรรมอย่างมาก จากงานวิจัยถึงความเสียหายจากกิจกรรมผิดกฎหมายเพียงบางกิจกรรม พบว่าประเทศไทยได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นเงินปีละหลายแสนล้านบาท ประชาชนหวาดกลัวภัยจากองค์กรอาชญากรรมและเกิดความไม่สงบอย่างยิ่งในสังคม และมีผลกระทบทั้งทางการเมืองและความมั่นคงของชาติอย่างร้ายแรง

เพื่อหามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหากลุ่มองค์กรอาชญากรรมของไทย จึงได้ศึกษาวิจัยแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ของประเทศต่างๆ และจากกฎหมายระหว่างประเทศ ในการศึกษาวิจัยได้ศึกษาถึงความพยายามและวิธีการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นอีกหลายประเทศใช้ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ซึ่งมาตรการของประเทศต่าง ๆ ที่นำมาเสนอในงานวิจัยนี้ล้วนเป็นประเทศที่มีประสบการณ์อันเข้มข้นและยาวนานในการต่อสู้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ คืออนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของสหประชาชาติอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีแนวคิดพื้นฐานในการร่างที่น่าสนใจคือ

1. เป็นการระดมสมองและความคิดของผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่าง ๆ กว่า 120 ประเทศ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายทางด้านรัฐศาสตร์ และในด้านการต่อสู้ ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเพื่อร่างกฎหมายระหว่างประเทศในรูปอนุสัญญา โดยใช้เวลาในการร่างถึง 2 ปี

2. ต้องการให้กฎหมายระหว่างประเทศดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างแท้จริง โดยระดมความคิดเพื่อกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพและนำมาร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้มาตรการต่าง ๆ เสริมซึ่งกันและกัน

3. มาตรการต่างๆ ที่กำหนดในอนุสัญญาดังกล่าวจะต้องเป็นมาตรการที่ยอมรับได้และปฏิบัติได้จริงของประเทศต่างๆ ที่จะเข้าเป็นสมาชิกอนุสัญญาฯ เพราะหากกำหนดมาตรการที่ประเทศโดยทั่วไปไม่สามารถปฏิบัติได้จะมีชาติต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกน้อยและจะไม่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นสากล ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. มาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ จะต้องไม่ขัดต่อหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่ยจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคหรือสาธารณชนให้ปลอดภัย

5. เพื่อให้อนุสัญญาฯ ดังกล่าวมีประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อให้เครือข่ายการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมสมบูรณ์มากที่สุดและได้ผลสูงสุด

จากการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายและมาตรการของประเทศต่างๆ และมาตรการในกฎหมายระหว่างประเทศของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเปรียบเทียบกับกฎหมายและมาตรการของไทยในการแก้ปัญหาเดียวกันแล้วเห็นว่าแม้ว่ารัฐบาลปัจจุบันจะมีนโยบายและความมุ่งมั่นที่จะปราบปรามองค์กรอาชญากรรม (โดยใช้คำว่า “ผู้มีอิทธิพล” ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 139/2546) แต่การปราบปรามผู้มีอิทธิพล (หรือองค์กรอาชญากรรม) ไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะขาดกฎหมายที่ครบถ้วน ขาดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชาญจริงในการดำเนินการให้ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมด และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนยังรับผลประโยชน์จากองค์กรอาชญากรรม ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องจัดสร้างกฎหมายที่ทันสมัยและสามารถดำเนินการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการพัฒนาหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษ และรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าหากจะดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพลหรือองค์กรอาชญากรรมให้ได้ผล รัฐควรจะต้องเร่งดำเนินการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประเทศไทยต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนในการจัดให้มีกฎหมายเฉพาะในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และให้กำหนดคำนิยามขององค์กรอาชญากรรมและสมาชิกองค์กรอาชญากรรม พร้อมทั้งกำหนดความผิดและมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นทั้งทางด้านสารบัญญัติ คือเนื้อหากฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดความผิด และวิธีสบัญญัติ คือกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินงานสืบสวน สอบสวน การฟ้องร้องและการพิจารณาคดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม

ในส่วนของคำนิยามคำว่าองค์กรอาชญากรรมและนิยามศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้องต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ประเทศไทยได้ไปลงนามในอนุสัญญาฯ ดังกล่าวไว้เมื่อเดือนธันวาคม 2543

2. ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม จะต้องมีการกำหนดความผิด

เพื่อลงโทษการเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรมหรือการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรม โดยถือว่าองค์กรอาชญากรรมเป็นองค์กรที่ผิดกฎหมายและมีกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นเพียงการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมโดยเจตนาและโดยรู้ข้อเท็จจริง ผู้ที่กระทำการดังกล่าวต้องมีความผิดและถูกลงโทษ

3. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งมีขอบเขตการบังคับใช้ที่แคบและไม่ครอบคลุมความผิดหลายประการที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม กำหนดความผิดมูลฐานที่ทำให้ยึดและริบทรัพย์สินและดำเนินการตามความผิดฐานฟอกเงินได้ เพียง 8 มูลฐานความผิด ทำให้การฟอกเงินที่ได้มาจากกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมอื่นๆ อีกหลายประการ เช่นการเปิดบ่อนการพนันไม่มีความผิดมูลฐาน และยังมีผลให้องค์กรอาชญากรรมใช้ช่องว่างทางกฎหมายนี้ในการฟอกเงินได้อย่างง่ายดาย การแก้ไขกฎหมายฟอกเงินดังกล่าวควรเน้นที่ลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิด แทนการกำหนดลักษณะเฉพาะของตัวความผิด โดยกำหนดเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มเติมเป็นความผิดมูลฐานที่ 9 ว่า “การฟอกเงินที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรมหรือสมาชิกองค์กรอาชญากรรม หรือโดยตัวแทนไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดนั้นจะได้มาจากการกระทำความผิดใดก็ตาม” ซึ่งจะทำให้ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลธรรมดาและประชาชนทั่วไป แต่มุ่งเจาะไปที่องค์กรอาชญากรรมและสมาชิก รวมทั้งการกำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงิน การยึดและการริบทรัพย์สินที่เป็นผลได้จากการกระทำความผิด รวมทั้งดอกผลได้ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเปลี่ยนมือไปที่ทอดหรือเปลี่ยนสภาพไปอย่างไรก็ตาม

4. ให้กำหนดความผิดฐานทุจริตและการฉ้อราษฎร์บังหลวงให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการกำหนดโทษหนักเป็นพิเศษในการกระทำการทุจริตและการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมหรือเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งอาจทำได้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการ หรือกำหนดไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่จะจัดทำขึ้น

5. กำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคล และมาตรการในการป้องกันปราบปรามการใช้นิติบุคคล กระทำผิดโดยองค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะการจัดตั้งนิติบุคคลและใช้นิติบุคคลในการกระทำผิดต่าง ๆ โดยองค์กรอาชญากรรมตั้งการอยู่เบื้องหลัง รวมทั้งการใช้นิติบุคคลในการบังหน้าเพื่อทำกิจกรรมที่ผิดกฎหมายและใช้นิติบุคคลในการฟอกเงิน ซึ่งโทษที่กำหนดควรกำหนดทั้งความผิดทางอาญา การปรับและการริบทรัพย์สินของนิติบุคคลรวมทั้งการห้ามนิติบุคคลหรือกรรมการดำเนินการต่อไป

6. พัฒนากฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพื่อให้ทันสมัยและสามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้โดยรวดเร็ว ในขณะเดียวกันให้มีมาตรการคุ้มครองที่จะรับประกันความยุติธรรมแก่ผู้ที่ถูกดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อ เพื่อลดความยุ่งยากและซับซ้อนในวิธีการพิจารณาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องหาที่ผู้ถูกดำเนินคดียอมรับว่าตัวเองเป็นบุคคลที่ถูกหมายจับจริงและประสงค์จะไปต่อสู่คดียังประเทศที่เกิดเหตุ แสดงความจำนงยอม

ให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนโดยไม่ประสงค์จะต่อสู้อีกว่า ตนไม่ใช่ตัวบุคคลที่ถูกกล่าวหาหรือคดีไม่มีมูลความผิด

7. พัฒนากฎหมายและกระบวนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญาให้มีความชัดเจน เพื่อให้ดำเนินการได้ไม่เฉพาะในเรื่องทางอาญา แต่ให้ครอบคลุมกรณีทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และการพัฒนาให้ลดขั้นตอนความยุ่งยากในกระบวนการ เพื่อให้การช่วยเหลือกันเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

8. ต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ในกรณีที่มีการกระทำใดๆ เพื่อให้การดำเนินการในคดีอาญาไม่เป็นไปอย่างยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการชักจูง การข่มขู่ การติดสินบนผู้เสียหาย พยาน หรือเจ้าหน้าที่ หรือการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับเอกสาร พยานหลักฐานเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมบิดเบือนไป ความผิดฐานนี้ต้องมีโทษสูงกว่าการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันที่ทำโดยไม่ได้มีเจตนาเพื่อขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

9. ต้องสร้างมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอที่จะทำให้ผู้เสียหายและพยานมีความมั่นใจในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ ในคดีที่มีการสืบสวน สอบสวน และฟ้องร้องสมาชิกองค์กรอาชญากรรม แม้ปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน แต่การดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวต้องพัฒนากระบวนการคุ้มครองพยานให้ได้ผล และต้องให้ความสำคัญอย่างสูงกับคดีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม

10. พัฒนาการสืบสวนสอบสวนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เดียวกันของประเทศต่าง ๆ เพื่อให้การสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดขององค์กรอาชญากรรมได้ผลอย่างเต็มที่และไม่ถูกจำกัดด้วยพรมแดนอีกต่อไป ในขณะเดียวกันต้องไม่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของไทยและของประเทศที่ร่วมมือกันด้วย

11. ต้องสร้างและพัฒนากระบวนการการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ เช่น การดักฟัง การสนทนาทั้งทางตรง ทางโทรศัพท์ หรือตรวจสอบการสื่อสารทางอื่น เช่นทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้สายลับเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรม เพื่อหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับสมาชิกองค์กรอาชญากรรมทั้งหมด ในการดำเนินการดังกล่าวต้องมีกฎหมายให้สามารถทำได้อย่างครอบคลุมสำหรับกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมทุกประเภท

12. จัดให้มีมาตรการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดร่วมมือให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการเป็นพยานกล่าวหาผู้กระทำความผิดรายใหญ่ โดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายในการรับรองให้มีการต่อรองคำรับสารภาพ โดยการลดข้อกล่าวหาหรือลดโทษให้กับผู้กระทำความผิดรายย่อยหรือกันไว้เป็นพยานเพื่อจูงใจให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดรายใหญ่ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริง

13. จัดให้มีการเก็บ วิเคราะห์การกระทำผิด ข้อมูลประวัติอาชญากรรม และการให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดขององค์กรอาชญากรรม รวมทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประวัติอาชญากรรมซึ่งกันและกัน

14. ให้แก้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดขององค์กรอาชญากรรม เพื่อใช้การปรับเป็นการลงโทษเพิ่มเติมจากการจำคุกและการประหารชีวิต โดยการกำหนดค่าปรับสำหรับความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรมหรือสมาชิกองค์กรอาชญากรรม ให้สูงกว่ารายได้ที่องค์กรอาชญากรรมได้รับจากการกระทำผิดมาก เพื่อเป็นการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อองค์กรอาชญากรรมและสมาชิก โดยต้องปรับเปลี่ยนประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม โดยไม่กักขังแทนค่าปรับ แต่ให้ยึดทรัพย์สินมาขายทอดตลาด เป็นต้น

15. ต้องพัฒนาหน่วยงานพิเศษเป็นการถาวรเพื่อให้มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในศาสตร์ด้านต่างๆ ที่จำเป็นในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรมเข้าไว้ด้วยกัน ให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมทุกกิจกรรมในลักษณะที่เป็นมืออาชีพ จะทำให้สามารถพัฒนาความชำนาญพิเศษในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมให้กับหน่วยงาน รวมทั้งทำให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถเรียนรู้และสะสมประสบการณ์และความชำนาญจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ สามารถป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างได้ผล และทำให้สามารถลงทุนในการพัฒนาเครื่องมือที่ทันสมัย และการพัฒนาบุคลากรได้อย่างคุ้มค่าการลงทุน

จากข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้พัฒนากฎหมายและ มาตรการบางประการเพื่อแก้ไขปัญหามาบ้างแล้ว เช่น กฎหมายฟอกเงิน กฎหมายคุ้มครองพยาน การดักฟังโทรศัพท์ และในบางมาตรการประเทศไทยมีกฎหมายเดิมอยู่บ้างแล้ว เช่น การทุจริตต่อราษฎรบังหลวง การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ความร่วมมือระหว่างประเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา เป็นต้น แต่กฎหมายส่วนใหญ่ยังมีขอบเขตการใช้ที่แคบและไม่ครอบคลุมกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมส่วนใหญ่ และยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ยังมีมาตรการอีกหลายประการที่ไม่มีอยู่ในระบบกฎหมายไทย เช่น กฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะเจาะจง การส่งสายลับเข้าไปฝังตัวเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรมเพื่อหาข่าวและพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับสมาชิกระดับสูงหรือสมาชิกทั้งหมดขององค์กรอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ การยกเว้นโทษให้กับสายลับในกรณีที่ต้องทำผิดกฎหมายบางอย่างในการหาข่าวและข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมให้แรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดรายย่อยให้ความร่วมมือในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

รายใหญ่ การกำหนดความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรมที่ครอบคลุมการกระทำในลักษณะนี้ทั้งหมด เป็นต้น นอกจากนั้นกฎหมายไทยที่ใช้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่มีอยู่เป็นการจัดทำขึ้นตามความจำเป็นเป็นครั้งคราวและอย่างตัดตอนแยกกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและไม่ได้จัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นเสริมกันและกันให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่รวมทั้งก่อนหน้านี้นี้ไม่มีหน่วยงานที่จะรวบรวมเอาผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จากหลายๆ หน่วยงานมารวมกันเป็นหน่วยงานเฉพาะ เพื่อให้มีความชำนาญและประสิทธิภาพสูงสุดในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

ดังนั้นการจะปราบปรามองค์กรอาชญากรรมซึ่งเป็นปัญหาของประเทศไทยอย่างมากจึงต้องพัฒนาให้มีมาตรการในกฎหมายและมาตรการในทางปฏิบัติให้ครบถ้วนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องประสานเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาหน่วยงานพิเศษให้มีความเพียบพร้อมในการใช้กฎหมายและมาตรการดังกล่าว ตลอดจนรับเป็นเจ้าภาพผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหานี้ด้วย ซึ่งในปัจจุบันเป็นโอกาสอันดีในการแก้กฎหมายอย่างเป็นระบบเพราะประเทศไทยเข้าร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และมีพันธกรณีที่ต้องแก้กฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ก่อนการให้สัตยาบันอนุสัญญาฯ ดังกล่าว จึงควรดำเนินการให้มีกฎหมายและแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ รวมทั้งกำหนดมาตรการทางบริหารเพื่อใช้ในการปราบปรามไม่เฉพาะแต่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเท่านั้น แต่ควรใช้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมในประเทศด้วย โดยไม่ใส่คำว่า “ข้ามชาติ” ในกฎหมายดังกล่าวซึ่งจะทำให้กฎหมายและมาตรการต่างๆ สามารถใช้ได้กับทั้งองค์กรอาชญากรรมทั่วไปทั้งที่ดำเนินการอยู่ในประเทศและองค์กรอาชญากรรมที่ดำเนินการข้ามชาติด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- นิวัตร สุวรรณพัฒนา. "ถ้า...จะไม่มีทางสิ้นสุด?: ความรุนแรงต่อผู้หญิงกับเอชไอวี/เอดส์,"
เช็กซ์ข้ามชาติ เช็กซ์อินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง,
 2544.
- วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์และทศเทพ นิวาสะบุตร. **เอกสารการสอนชุดวิชาอาชีวศึกษาและทัศนศึกษา
 หน่วยที่ 1-7 . พิมพ์ครั้งที่ 2**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.
- สีหนาท ประยูรรัตน์. **คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**. กรุงเทพมหานคร :
 บริษัทวินเนอร์ เอเซียเทรด จำกัด, 2542.
- สุมาลี ปิตานนท์. **ตลาดแรงงานไทยกับนโยบายรัฐบาล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย , 2545.
- อิวแมน ไรท์ วอทซ์. **รูปแบบใหม่ของการค้าทาส การค้าหญิงและเด็กสาวชาวพม่าในประเทศไทย**.
 กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2536.

วารสาร หนังสือพิมพ์

เนชั่นสุดสัปดาห์. ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 คอลัมน์ในประเทศไทย.

เอกสารวิจัย

- โกศล พลเสน. "ปัญหาสภาพบังคับทางกฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 แห่งชาติ." **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, 2544.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และองอาจ เทียนหิรัญ. "มาตรการต่อต้านข้อราษฎร์บังหลวง." รายงานการวิจัยการ
 การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2.
 สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.
- นิจรินทร์ องค์พิสุทธิ. "การต่อรองคำรับสารภาพ." **วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 2527.
- นวนน้อย ตรีรัตน์. "การฟอกเงินและผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง." เอกสารประกอบ
 การประชุมรายงานผลการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย
 วันที่ 2-3 ธันวาคม 2539.

นวลน้อย ตรีรัตน์ และปิยวรรณ สุขศรี. "สถานภาพความรุนแรงของปัญหาองค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2 สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.

บุญญวิจักขณ์ เหล่ากอทิ , สุทธิมา เกิดสุข และมาโนช เจริญสุข. "ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย ตามข้อ 27" รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.

ประธาน จุฬาโรจน์มนตรี และ ประวิทย์ มังกรวัฒนะ. "ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.

ประธาน วัฒนาวาณิช และ วีระศักดิ์ แสงสารพันธ์. "การใช้ถ้อยคำในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรและพิธีสารแนบท้าย." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2 , สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. "ภาพรวมเศรษฐกิจนอกกฎหมายของไทยและข้อเสนอด้านนโยบาย." เอกสารประกอบการประชุมรายงานผลการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจนอกกฎหมายและนโยบายสาธารณะในประเทศไทย วันที่ 2-3 ธันวาคม 2539.

พรพิมล ไชจิรัตน์. "การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ เปรียบเทียบกับกฎหมายไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539.

วีระพงษ์ บุญไธยาสา, สุพัตร แผนวิชิต และจิรวิมล ลิปิพันธ์. "การกำหนดความผิดฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึด อาศัย และ ริบทรัพย์สิน." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติระยะที่ 2 , สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.

สรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์ และ พยงค์ศรี ชันธิกุล. "มาตรการในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก" รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2 , สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด , 2546.

สถาบันกฎหมายอาญาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. "องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ : วิกฤตปัญหาที่ต้องแก้ไข." เอกสารประกอบการสัมมนา 21 มิถุนายน 2544.

สุชาติ ตระกูลเกษมสุข. "การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์." วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2543.

สุทธิพล ทวีชัยการ และอารยะ วีระภักทรานันท์. "มาตรการการคุ้มครองพยาน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546.

สุทธิพล ทวีชัยการ และอารยะ วีระภักทรานันท์. "การกำหนดความผิดฐานขัดขวางความยุติธรรม." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546.

อรรถนพ ลิขิตจิตถะ, ณรงค์ รัตนกุล และคมกริช หารไชย. "มาตรการส่งเสริมให้บุคคลให้ความช่วยเหลือหรือให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย." รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ 2, สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546.

กฎหมาย

"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540", ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 41, 15 พฤศจิกายน 2540

"พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง(ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2543",

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 117, 13 พฤศจิกายน 2543 .

"พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2542",

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116, 30 ธันวาคม 2542.

"พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540", ราชกิจจานุเบกษา .

เล่มที่ 114, 16 พฤศจิกายน 2540 .

"พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545", ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119, 30 กันยายน

2545, หน้าที่ 8.

"พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542", ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 16, 21

เมษายน 2542, หน้าที่ 45.

"พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547", ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121, 19 มกราคม 2547

, หน้าที่ 1.

เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 139/2546 เรื่อง การปราบปรามผู้มีอิทธิพล ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2546.

ชัยเกษม นิติศิริ. "กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเปรียบเทียบ". เอกสารประกอบการสอนชั้นปริญญาโท มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2540.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กอบกุล จันทวโร. "มาตรการทางภาษีกับการปราบปรามผู้มีอิทธิพล". เข้าถึงได้จาก

: <http://www.ago.go.th> . //2004.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด . "สถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติด". เข้าถึงได้จาก

:<http://www.oncb.go.th/c2-article.htm> 2003.

ภาษาต่างประเทศ

Books

Castberg, A.D., "Corruption in Japan and the US," **UNAFEI Resource Material Series No.56**, Tokyo, Japan, 2000.

Chan, T., "Corruption Prevention-The Hong Kong Experience," **UNAFEI Resource Material Series No. 56**, Tokyo, Japan, 2000.

DeFeo, M. A., "Prevention and Repression of Corruption Within A Law Enforcement Agency," **UNAFEI Resource Material Series No. 56**, Tokyo, Japan, 2000.

Finckenauer, J.O., and Voronin, Y.A., **The Threat of Russian Organized Crime**, Office of Justice Programs, National Institute of Justice , U.S. Department of Justice, U.S.A. 2001.

Maas,P. **The Valachi Paper**, Battam Book, New York, NY, U.S.A., 1969.

Sifakis,Carl, **The Mafia Encyclopedia**, Facts On File Inc., New York, N.Y.,U.S.A., 1987.

Thesis

Mar Landette, M. M. **Combating Corruption : What the Equadorian Anti-Corruption Agency Can Learn from International Good Practice**, Thesis (Master Degree) , School of Public Policy, University of Birmingham, U.K, 2002.

Law

The Anti-Money Laundering Act 2001 of Australia.

The Trafficking and Victim Protection Act 2000 of United States.

The United State Federal Criminal Code and Rules (USCA.)

The United States Federal Rule of Criminal Procedure.

Electronic Data Base

[http:// www.asiamedia.ucla.edu/Dealine/Corruption](http://www.asiamedia.ucla.edu/Dealine/Corruption) In Asia/articles/Quah. Html 2003.

http://www.austlii.edu.au/au/legis/cth/consol_act/wpa 1994248.

http://www.austrac.gov.au/text/publications/overview_money_laundering 2003.

Arie, Freberg. "Confiscating the Proceeds of White - Collar Crime," Australian Institute of Criminality.

(Online) . Available : [http:// www.library.wjin.net/2004](http://www.library.wjin.net/2004).

<http://www.mfa.go.th/web/202.php> 2004.

Finckenauer, J.O., "Chinese Transnation Organized Crime : The FukChing." (Online).

Available : <http://www.ojp.usdoj.gov/nij/international/chinese.html> 2004.

United Nation Convention Against Transnational Organized Crime = [unode.org/nucleus/crime_cicp_singnatures.html](http://unodc.org/nucleus/crime_cicp_singnatures.html) 2004.

<http://www.usdoj.gov/criminal/ocdeft.html>.

<http://www.usdoj.gov/usao/tw/criminal/ocdetf.html>.

[http://www.whitehousedrugpolicy.gov/nid /index.html](http://www.whitehousedrugpolicy.gov/nid/index.html) //2004.

<http://www.oncb.go.th/c2.article.html> 2003.

<http://www.connotea.org/tag/Dealine/Corruption> ? q=corruption.